

Voorzitter en directeur Stan Ackermans Instituut treden terug

Prof.ir. Mario Stevens en prof.dr.ir. Thijs Bax hebben bij het college van bestuur hun functie als respectievelijk directeur en bestuursvoorzitter van het Stan Ackermans Instituut, Centrum voor Technologisch Ontwerpen, ter beschikking gesteld. Zij hebben zich bereid verklaard de lopende zaken te blijven behartigen tot in principe 1 maart aanstaande.

van
De
Redactie

Met hun besluit benadrukken Stevens en Bax -aldus een gezamenlijk communiqué- dat het Stan Ackermans Instituut momenteel in een dusdanig cruciale fase van zijn bestaan verkeert, dat snel beslissingen voorbereid, genomen en uitgevoerd moeten worden, om zo de leidende positie van de TUE op het terrein van de ontwerpersopleidingen ook voor de toekomst veilig te kunnen stellen.

Het Stan Ackermans Instituut wordt momenteel bij enkele ontwerpersopleidingen geconfronteerd met een teruglopende instroom van deelnemers. Deze terugloop komt enerzijds voort uit

het feit dat de arbeidsmarkt sterk trekt aan zo juist afgestudeerde ingenieurs. Anderzijds is er met name door het vijfjarig worden van de meeste ingenieursopleidingen discussie ontstaan over de meerwaarde van de ontwerpersopleidingen.

Expansie

Tegenover deze ontwikkelingen staat dat de TUE met haar ont-

werpersopleidingen in ons land nog steeds voorop loopt. Ruim zestig procent van de gecertificeerde technologisch ontwerpers studeerde af aan de TUE. In de discussies over het strategisch beleid van de TUE voor de komende jaren bestaat er dan ook eensgezindheid over het voeren van deze uitstekende uitgangspositie, rekening houdend met de geschetste ontwikkelingen, op nader te bepalen wijze uit te bouwen. Daarbij wordt in ieder geval gedacht aan nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en aan internationale expansie. Het CvB acht dit proces van zodanig strategisch belang voor de TUE dat men zich er zeer nauw mee bezighoudt.

Stevens en Bax voelden zich -aldus het communiqué- tegen deze achtergrond in een lastig spanningsveld terecht komen van enerzijds afbrokkelende steun voor het bestaande concept en anderzijds de druk van het CvB in de richting van gewenste vernieuwingen. In combinatie met praktische proble-

men (zoals beperkt beschikbare tijd voor de directeurs- en voorzittersfunctie, onduidelijkheid over bevoegdheden, moeilijke communicatie met sommige faculteiten en een niet op het vernieuwingsproces afgestemde kwantitatieve bezetting van het bureau van het instituut) ontstond voor Stevens en Bax een situatie waarin zij naar hun eigen beleving zelf niet meer voldoende greep op de zaken konden houden. Met als directe aanleiding een praktisch verschil van mening met het CvB over de perceptie van bevoegdheden bij de uitvoering van het ontwikkelingsplan van het SAI, besloten zij daarom hun functies ter beschikking te stellen. Daarmee willen zij tegelijkertijd ook ruimte maken voor een versnelling van het vernieuwingsproces. Naar de mening van beiden vraagt de huidige situatie in ieder geval om de aanstelling van een fulltime directeur met welomschreven taken, die zich volledig aan het instituut kan wijden.

Het CvB heeft afgelopen dinsdag samen met de teruggetreden directeur en voorzitter overleg gevoerd met het bestuur van het SAI en enkele hoogleraren, die al uitgenodigd waren om aan de strategische discussie over de herpositionering van de ontwerpersopleidingen een bijdrage te leveren. Het college is van plan deze discussie te versnellen, zodat op zo kort mogelijke termijn een uitgewerkte toekomstvisie tot stand gebracht kan worden. Op basis van die visie zullen duidelijke afspraken worden gemaakt met de faculteiten en zullen een nieuwe voorzitter en directeur worden aangezocht. Het CvB stelt het op prijs dat Stevens en Bax bereid zijn om de lopende zaken voorsnog te blijven behartigen. Professor Bax wenste geen reactie te geven op de ontwikkelingen en professor Stevens was niet bereikbaar voor commentaar.

Minister pleit voor patiëntgericht kwaliteitsbeleid

cliënt tot betere bedrijfsresultaten leidt, waarbij de patiënttevredenheid afhankelijk is van de verwachtingen en de feitelijke ervaringen. Maar de gezondheidssector moet streven naar maximale tevredenheid van alle betrokkenen. Voor medewerkers gaat het om een niet zelfgenoegzame, optimale tevredenheid. Dit kan gestimuleerd worden door betrokkenheid van de medewerkers bij het opstellen van de missie, de visie en de doelen.

Dit lukt alleen in een integrale aanpak. Zo'n aanpak richt zich op alle bedrijfsaspecten en op alle medewerkers van de organisatie. Veel zaken kunnen vanuit het bedrijfsleven vertaald worden naar de gezondheidszorg. Toch zijn er ook verschillen. Immers niet het sturend mechanisme is de vraag, maar de behoefte aan zorg. Financiële indicatoren die heldere taal spreken voor het bedrijfsleven, liggen in de gezondheidszorg veel gecompliceerder. Het ultieme criterium voor goede kwaliteit in de gezondheidszorg zal daarom afgeleid moeten zijn van de procesgegevens. Het hoge gehalte aan professionals en de individualistische cultuur binnen de gezondheidszorg vereisen een dienaangaande speciale aanpak. Procedures moeten weliswaar worden vastgelegd, maar dan zonder dwingende voorschriften, zoals in het bedrijfsleven. Het resultaat van deze procesbeschrijving is de totstandkoming van een zorgproces of een kritisch kwaliteitstraject, gebaseerd op medische richtlijnen. In de ideale

situatie is dit traject volgens Walburg in overeenstemming met de missie en de strategie van de organisatie.

Vorige week donderdag sprak minister Els Borst op een symposium aangaande kwaliteitszorg in de gezondheidssector. Foto: Michael Broekmeulen

Deze week

3 Jan Timmer komt maandag bij SG-Aktueel praten over de gevolgen voor bedrijven en consumenten van de invoering van de euro. Een kort portret.

5 Prof.dr. Eddy Szirmai hield 17 januari zijn intrede. Hij is verbonden aan de opleiding Techniek en Maatschappij en sprak over ontwikkelingslanden in de industriële wedloop.

7 Hebben munten en bankbiljetten nog toekomst, of worden ze vervangen door elektronisch geld? Op het symposium Electronic Money, an Introduction, vorige week donderdag, kwam deze vraag onder meer aan bod.

door
Desiree
Meijers

Er komen steeds meer chronische patiënten. Veelal zijn dit kritische consumenten, volgens dr. Els Borst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In de moderne gezondheidszorg is deze patiënt als kritische consument uitgangspunt. Dit vraagt om een doeltreffend en patiëntgericht kwaliteitsbeleid. Borst sprak aldus tijdens het symposium dat voorafging aan de intrede van prof.dr. Jan Walburg, donderdag 16 januari in het auditorium. De minister had grote verwachtingen van Walburgs leerstoel 'Kwaliteitsmanagement in de gezondheidszorg' aan de TUE, gefinancierd door de Catharina Fundatie. Behalve minister Borst, hielden ook de directeur van het Catharina Ziekenhuis, dr. Frits van den Broek, en de TUE-professoren dr.ir. Matthieu Weggeman en dr.ir. Theo Bemelmans voordrachten. In zijn intrede zette deeltijd-hoogleraar Walburg, tevens directeur van de Jellinek Kliniek te Amsterdam, uiteen dat het hoog tijd wordt dat de gezondheidszorg beseft dat de oriëntatie op de

Mensen

Op woensdag 29 januari zal **ir. Annemieke van de Runstraat** om vier uur in promotiezaal 4 van het auditorium haar proefschrift 'Adsorption effects in acid catalysis by zeolites' verdedigen. Haar promotoren zijn prof.dr. R. van Santen en prof.dr. J. Lercher. Van de Runstraat (27) studeerde in 1992 aan de Universiteit Twente af als scheikundige. Haar promotieonderzoek verrichtte zij binnen de vakgroep Anorganische chemie en katalyse bij de faculteit Scheikundige Technologie aan de TUE.

Ir. Annemarie Aarts verdedigt op woensdag 29 januari om vier uur in promotiezaal 5 haar proefschrift 'Analysis of the flow instabilities in the extrusion of polymeric melts'. Haar promotoren zijn prof.dr. J. Boersma en prof.dr.ir. M. Hautus. Aarts (28) studeerde in 1992 af als wiskundige aan de TUE. Bij de vakgroep Toegepaste analyse van de faculteit Wiskunde en Informatica aan de TUE verrichtte zij haar promotieonderzoek.

Interne vacature

Bij het Rekencentrum bestaan vacatures voor

UNIX-systeembeheerders

V210510

Algemeen

De groep Netwerken en Computersystemen van het Rekencentrum verzorgt o.m. het specialistisch beheer van decentraal opgestelde computersystemen (incl. netwerken) voor zover deze deel uitmaken van de infrastructuur, danwel conform contractafspraken met klanten. Deze groep wordt op korte termijn uitgebreid met enkele systeembeheerders ten behoeve van de UNIX-voorzieningen.

Taken

Als systeembeheerder draagt u zorg voor de beschikbaarheid van de door het RC beheerde UNIX-systemen. U levert een bijdrage aan de planning en organisatie van beheersactiviteiten, zoals het installeren van operatiesystemen en applicaties en het

Donderdag 30 januari om vier uur verdedigt **ir. Jos Verrijdt** in promotiezaal 4 van het auditorium zijn proefschrift 'Design and control of service part distribution systems'. Promotoren zijn prof.dr. A. de Kok en prof.dr. J. Theeuwes. Verrijdt (28) studeerde in 1992 als wiskundige af aan de TUE. Hij verrichtte zijn door NWO gesubsidieerd onderzoek bij de faculteit Technologie Management en aan het Royal Institute of Technology in Stockholm. Begin dit jaar is Verrijdt in dienst getreden bij de firma Baan Consultants in Oosterbeek.

Vredesconflict

Het TUE-Vredescentrum organiseert donderdag 30 januari van 13.30 tot 16.00 uur een bijeenkomst in de Dorgelozaal van het bestuursgebouw over het vraagstuk 'Vredesproces ontspoord? Een analyse van het Israëlisch-Palestijnse conflict'. Er zal ook een forumdiscussie plaatsvinden, waaraan deelnemen H. van der Graaf (brigade generaal b.d.), prof.dr. P. de Waard (hoogleraar volkenrecht, VU) en A. Bleich (journaliste buitenland, Volkskrant).

Gevraagd

Een voltuooide HBO-opleiding op het gebied van Informatica; ervaring in het beheer van het UNIX operating system; analytisch vermogen; goede communicatieve vaardigheden.

Aanstelling/salaris

Het betreft full-time functies met uitzicht op een vast dienstverband. Afhankelijk van leeftijd en ervaring is het salaris max. fl. 5.548,- bruto per maand bij een voltijdse aanstelling. Voor interne kandidaten met een vast dienstverband is overleg over het behoud van de rechtspositionele status mogelijk en salarisschaalgantie bespreekbaar.

Inlichtingen

Betreffende de functie: H. van de Langenberg, tst. 4533. Overige informatie: mw. W. van Eck, tst. 3754.

Hoe te reageren

Schriftelijke sollicitaties binnen één week richten aan ir. W. Senden, directeur Rekencentrum, o.v.v. het vacaturenummer.

SG-Aktueel

Maandag 27 januari, 12.45-13.30 uur, blauwe zaal, auditorium

Jan Timmer

Een veelbesproken onderdeel van de Europese Economische en Monetaire Unie is de invoering van de euro. Waarom wordt deze munt ingevoerd? Wat zijn de gevolgen voor de consument? Wat zijn de voordelen voor internationaal opererende ondernemingen? Welke moeilijkheden kunnen zij verwachten en hoe bereidt een bedrijf als Philips zich voor op de komende euro-zone? Jan Timmer, oud-president Philips Electronics NV, zal tijdens SG-Aktueel - een van zijn zeldzame lezingen - op deze kwesties ingaan en een aantal actuele ontwikkelingen belichten vanuit mondiaal perspectief (zie ook elders in Cursor).

Studentenkerk

Op 1 februari verlaat studentenpastor André van Kempen de Eindhovense Studenten Kerk. Hij is dan 25 jaar studentenpastor geweest, waarvan 21 jaar in Eindhoven. Sinds lange tijd is er een oecumenisch samenwerkingsverband van de christelijke kerken die met de pastorale zorg voor studenten bezig zijn. Van Kempen was hiervoor benoemd door de RK Kerk. Het college van bestuur biedt hem een afscheidsreceptie aan op woensdag 29 januari om 16.30 uur in de Van Trierzaal van het bestuursgebouw.

Agenda

- Zondag 26 januari is er om 11.00 uur een oecumenische viering in de Studentenkapel, Kanaalstraat 6. Er is crèche als kindernevendienst. Voorganger: Jef de Schepper.
- Zondag 2 februari om 11.00 uur afscheidsdienst van André van Kempen. Er is crèche en kindernevendienst. Na de viering zal er gelegenheid zijn om André de hand te schudden.
- ESKafé: woensdag 5 februari om 18.00 uur samen eten. Natafelen met koffie, video, muziek, of discussie. Wil je meedoen en mee-eten bel dan even naar het secretariaat.
- Schrijven voor Amnesty: woensdag 5 februari in de kantine van de Hogeschool TF; donderdag 6 februari in het auditorium van de TUE.
- Belijdeniscathechesatie: wekelijkse gesprekken over het christelijke geloven. Woensdag 19.00 - 20.00 met Wim de Leeuw.

Voor verdere informatie of een gratis abonnement op ons maandblad: secretariaat ESK: tst. 2627 (di. 9.30 - 14.30 en do. 9.00 - 12.30).

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Technische Universiteit Eindhoven.

© 1997. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk of welk medium dan ook zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen, van welke aard dan ook, te wijzigen.

Redactie:

Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Han Konings (eindredacteur), Désiree Meijers, Jan Ummels, Gerard Verhoogt

(Student)Medewerkers:

Miguel Alvares, Roel van de Berg (cartoonist), John Buitjes, Jannigje Gerritzen, Lisa Mattemaker, René ter Riet, Willem van Rossum, Bram Saeys (fotograaf), Maurice Schaecken, Ilse Schuts, Siem Simonis, Moniek Stoffele, Huibert Spoorbergen

Redactieraad:

GeertJan Laan, prof.dr.ir. Harry Lintsen, Francine Oving, drs. Maarten Pieterse, prof.dr. Frans Sluijter, mr.drs. Ben Donders (secretaris)

Ontwerp en lay-out:

Ben Mobach

Druk:

Drukkerij E.M. de Jong B.V. BaarleNassau

Advertenties:

Van der Meulen Promotions, Fivel 27, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, Tel. 0512 - 520936, Fax 0512 - 517415 e-mail: vdm@euronet.nl

Kopij:

Kopij moet op diskette een week voor de verschijningsdatum voor 15.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

Redactie-adres:

Technische Universiteit Eindhoven, HG 1.19, postbus 513, 5600 MB, Eindhoven, Tel. 040 - 2472961/2473815; Hoofdredactie, HG 1.20, Tel. 040 - 2474441, Fax 040 - 2456033 e-mail: cursor@cur.tue.nl http://www.tue.nl/studium_cursor/cursor.html

Open opinies:

Lezersbrieven worden alleen dan geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. Alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en telefoonnummer van de afzender.

Jan Timmer geeft lezing over euro

Negatieve berichten over zijn persoon beheersten de krantenkolommen gedurende de eerste maanden nadat Jan Dirk Timmer zijn functie als directeur van Philips Electronics overdroeg aan kroonprins Cor Boonstra. Ten onrechte, meende oud-Philips-topman Wisse Dekker in het tv-programma Buitenhof. 'De firma is deze man heel wat dank verschuldigd. Verkeerde inschattingen betreffende Sport7 hebben slechts zijdelings met Philips te maken.' In zijn functie als topman sloeg Timmer vele uitnodigingen af, maar nu wil deze onge kroonde koning van Eindhoven graag een uitzondering maken. Uit interesse of uit morele verplichting? Het zal blijken op maandag 27 januari, wanneer hij bij SG-Aktueel gaat praten over de gevolgen voor bedrijven en consumenten van de invoering van de euro. Hieronder volgt een kort portret van deze topondernemer.

Indoor René ter Riet
wag van de minste weerstand kiest. Zijn laatste functie bij Philips begon hij zo ongeveer met de mededeling dat er 45.000 banen geschrapt zouden worden. Maar ook daarvoor al bleek Timmer, die overigens zijn hele loopbaan werkzaam was bij Philips, feilloos aan te voelen waar de schoen wrong en welke maatreg-

len noodzakelijk waren. Wegens het ontbreken van de financiële middelen kon Jan Dirk Timmer, geboren in 1933, geen economie gaan studeren, zoals hij graag had gedaan. Op zijn negentiende al kwam hij bij Philips terecht, en wel in de boekhouding. Al vrij snel wist hij de hoge ogen op zich gericht te krijgen, want zo'n tien jaar later mag hij naar Ethiopië. Hij wordt de hoogste baas van de plaatselijke vestiging en leert al snel zelf de belangrijkste beslissingen te nemen. Contact met Eindhoven blijkt immers niet of nauwelijks mogelijk.

Compact disc

Na het schrijven van een kritische brief aan het bestuur, waarin hij het slechte beleid wat betreft scouting en coaching van jonge managers aan de kaak stelt, krijgt hij opdracht om dit zelf te gaan doen. Hiermee leert Timmer het bedrijf wereldwijd kennen. Op zijn drieënveertigste volgt er wederom een belangrijke carrièrestap: hij wordt directeur van Philips in Zuid-Afrika, een vestiging met ongeveer tweeduizend werknemers. Timmer krijgt er te maken met de apartheidspolitik, maar weet zich er te red- den. In 1983 wordt hij de belangrijkste

man bij Philips-dochter Polygram. De eerste prefiguratie van de latere 'Operatie Centurion' tekent zich hier al af. Polygram verkeert in een moeilijke periode na het grote succes van de late jaren zeventig. Sluiting van dertien van de achttien vestigingen is er voor nodig om Polygram weer uit de rode cijfers te krijgen, maar *the job is done*. Tussendoor neemt hij het risico om de nieuwe compact disc de markt op te sturen. De generale repetitie zal Jan Timmer afleggen bij de afdeling van de consumenten-electronica. Net als bij Polygram zijn hier veel fabriekssluitingen en werknemers-aderlatingen nodig om winst te garanderen. Ondanks zijn succes blijkt de gehele onderneming in 1990 aan de rand van de afgrond te staan.

Zijden draadje

Slechts door uiterste inspanning, zelfreflectie en soberheid van het voltallige personeel weet Timmer het roer uiteindelijk om te gooien. Niets is hierbij heilig. Niet renderende afdelingen moeten veranderen of sluiten. Klantgerichtheid wordt een nieuw thema (beroemd is Timmers' bretsels met daarop de tekst 'Customers first') en 45.000 banen gaan eraan. Maar: Philips verandert. Er blijkt echter wel dat 'Operatie Centurion' geen eind-

doel was, maar slechts een begin. Feit is echter dat de firma, wiens redding in 1990 aan een zijden draadje hing, na veel gesleutel weer op de rails is gezet. En daar doelde oud-Philips-topman Dekker op toen hij zei dat het belang van Timmer voor Philips, ondanks alle huidige negatieve publiciteit rond zijn persoon, niet onderschat moet worden. Tegenwoordig is Timmer commissaris bij Philips. Bekend met het leiderschap over een grote multinational kan hij de belangen goed afwegen die gepaard gaan met het onderdeel van de Europese Economische en Monetaire Unie dat het meeste stof doet opwaaien, namelijk het invoeren van de nieuwe Europese munt, de euro. Over deze invoering en de gevolgen daarvan zal hij op maandag 27 januari in de middagpauze tijdens een lezing voor SG-Aktueel ingaan. Waarom bijvoorbeeld wordt deze munt ingevoerd? Wat zullen de gevolgen zijn waar gewone consumenten het eerst mee te maken krijgen. Ondervinden grote ondernemingen er slechts voordeel van, of is er een andere kant van de medaille? En natuurlijk: hoe zal Philips zich hierop voorbereiden?

Bij velen staat hij bekend onder zijn bijnaam 'de beul'. Vast staat dat hij niet iemand is die altijd de

Een schoon Brabants landschap, een kwestie van moraliteit of marktwerking?

Indoor Gerard Verhoogt
jaar bij het 200-jarig bestaan van deze provincie. Het sprak de commissaris der Koningin, mr. Frans Houben, die zich het laatste jaar nadrukkelijk zorgen maakt op dit gebied, wel aan. Maar dan moet er wel sprake zijn van een heus beleid en een maatschappelijk draagvlak. 'Hoe kan de TUE als kenniscentrum hier een rol in spelen en onder welke voorwaarden?', was daarbij één van de vragen. Op woensdag 29 januari gaat de discussie bij Studium

Generale over dit onderwerp. Een onderzoek van het Centrum voor Energie Besparing uit Delft wees uit dat het draagvlak er is, waarna er een aantal proefprojecten werd gestart. Zoals het '1000 dakenplan', dat de vicieuze cirkel wil doorbreken in de productie van zonnecollectoren. Omdat ze duur zijn is de productie gering, waardoor ze in te kleine aantallen verkocht worden en dus duur blijven. Andere projecten gaan over 'groene benzine' en energiecentrales op biomassa.

Studium Generale organiseerde een discussiemiddag waar niet alleen mr. Houben zou spreken, maar ook dr.ir. Henk de Wilt, voorzitter van het CvB. Die twee sprekers trokken zich uiteindelijk terug omdat er nog geen eenduidigheid is over de bijdrage van de TUE aan dit project. Is de provincie de initiatiefnemer en moet die de bijdrage van de TUE subsidiëren, of heeft de TUE een eigen morele verantwoordelijkheid op dit gebied? In plaats van Houben en De Wilt komen nu drie sprekers, die zich

concentreren op de vraag: heeft de TUE een morele verantwoordelijkheid, of moet hier de wet van de marktwerking gelden? Frans Rooijers, medewerker van het Centrum voor Energie Besparing, leidt de kwestie in en betreft het publiek erbij met prikkelende stellingen en uitspraken. In het tweede deel discussiëren dr.ir. Lex Lemmens van TDO (Technologie voor Duurzame Ontwikkeling) en Jochem Kamp van het Universitair Milieu Platform over morele verantwoordelijkheid en marktwerking en over duurzaamheid in onderzoek en onderwijs.

Qafé evalueert Eindhovense stadsontwikkeling

De conceptnota 'Stadsontwikkeling' die de gemeente Eindhoven in 1991 schreef kreeg commentaren die varieerden van 'zeer goed en doordacht' tot 'ongeschikt om vastberadenheid uit te stralen'. De Stichting Q organiseerde eind 1991 een symposium en discussiemiddagen met de conceptnota als leidraad. De nota is nooit aangenomen, maar als leidraad gehanteerd voor een blijvende discussie over Eindhoven. Alleen de deelnota 'Aanvullingen en adviezen' leidde tot een aantal maatregelen, zoals bijstelling van het welstandsbeleid. Momenteel behandelt het gemeentebestuur de resultaten van de inspraakronde over de

kwaliteit van de stedenbouwkundige visie. Op allerlei niveaus wordt er tegenwoordig in Eindhoven over architectuur gesproken, maar 'Hoe is het echter gesteld met de resultaten van dit voedingsrijke klimaat. Een evaluatie ...' Dit is het onderwerp van Qafé op maandag 27 januari in Plaza Futura. Gespreksdeelnemers zijn Nico van de Spek (onder meer wethouder voor Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw en Stadsvernieuwing), ir. Paul Wintermans (lid adviescommissie projectsubsidies van het Stimuleringsfonds voor de Architectuur) en Chris Manders, initiatiefnemer.

Universiteiten praten over prestatiebeloning

Indoor Frank Steenkamp HOP
Het salaris van docenten en onderzoekers moet veel meer gebaseerd worden op hun kwaliteiten. Vanuit dat idee hebben de universiteiten vorige week besloten een gespecialiseerd bureau een plan te laten maken voor een nieuwe beloningsstructuur. Over twee jaar zou het afgelopen moeten zijn met de 'starheid en automatiseren' van 18 ambtenaren-schalen en de jaarlijkse loonsverhogingen tot een vooraf vastgesteld plafond.

Op dit moment onderhandelen de universiteiten nog met de vakbonden over hun allereerste 'cao'. Het salarissysteem is echter niet aan de orde, want dat wordt dit jaar nog volledig bepaald door de overheid. Per januari 1999 mogen de universiteiten echter ook over de lonen gaan onderhandelen. Het overleg met minister Ritzen daarover wordt waarschijnlijk dit voorjaar afgerond. De VSNU wil de vrijheid benutten voor een systeem van 'flexibele en gedifferentieerde' beloning, dat vooral de wetenschappers meer zou moeten motiveren en stimuleren. Het adviesbureau Towers Perrin is gevraagd om hiervoor een eerste plan te maken. Dit bureau maakte onder meer naam bij de introductie van een nieuw beloningsstelsel in het Engelse hoger onderwijs.

Als een van de voorwaarden voor flexibele beloning geldt dat er ernst gemaakt wordt met systematische, periodieke prestatiebeoordeling. Daarnaast zouden verschillen in inzetbaarheid en mobiliteit een rol moeten gaan spelen. Tenminste twee universiteiten zullen de komende tijd op beperkte schaal als proeftuindienen voor de prestatiebeoordeling. Dat zijn de TU Delft en de KU Brabant. Het is de bedoeling om ook de vakbonden op korte termijn bij de discussie te betrekken. Van formele onderhandelingen zal pas in de loop van 1998 sprake zijn.

Open opinies

bomvol. Gelukkig, meer liefhebbers. Woensdag 15 januari: Nueva Manteca. Beweging. Ritme. Feest. Pure passie. Waar is iedereen? Druk, tempobeurs, nu effe niet; iedereen heeft wel een antwoord

Nueva Manteca

Dinsdag 7 januari: Deelder draait jazz. 78 Toeren. Ruis. Geakraak. Pure passie. De zaal zit

klar. Maar waarom zat het auditorium dan vol met koffiedrinkende en kaartende studenten? En waarom was het bij Deelder dan wel zo druk? Blijkbaar kwam bijna iedereen voor de naam, niet

voor de inhoud. Gelukkig wist Deelder waarvoor hij gekomen was en liet hij vooral de muziek spreken. Daar waren we tenslotte toch allemaal voor gekomen? Dat Nueva Manteca twee grote namen (die ik maar niet zal noemen, er is blijkbaar toch bijna niemand die ze kent) in de band heeft spelen, schijnt zo ongeveer heel Eindhoven te zijn ontgaan. Degenen die wel aanwezig waren, werden getraakteerd op één groot feest.

Waarom is de student niet meer te motiveren? Waarom laat iedereen verstek gaan? Waarschijnlijk omdat het ergens over gaat. En het mag nergens over gaan, anders moeten we nadenken. En dat hebben we de hele dag al gedaan. Dus verlangen we naar een zoutloos, voorgekauwd prakje dat we zo kunnen doorslikken. Daarom hangt heel Nederland iedere

avond voor de buis, zappend naar programma's die nergens over mogen gaan. Gelukkig kiest Studium Generale nog steeds voor kwaliteit, voor programma's met inhoud. Bedankt voor een boeiend en leer-

zaam curriculum! Generatie NIX? Je zou het bijna gaan geloven...

Mick Visser,
student Bouwkunde

De concurrerende universiteit

CvB-voorzitter De Wilt wil een concurrerende universiteit. Uitstekend. Maar met wie zouden we moeten concurreren? De foto in

Cursor 20 van 16 januari somt het op: met de twee andere *technische* universiteiten in dit klein landje. Komt het daar op neer? Ongetwijfeld zal het hele college van bestuur meteen repliceren dat dat niet zo is. Eindhoven wil concurreren met de beste, in de wereld zelfs. Nou dan, het eerste principe van concurrentie behelst een vrije markt. En dus is de eerste stap onvermijdelijk: minister Ritzen overtuigen van de ongezondheid van de speciale status van de *technische* universiteiten. Weg met het monopolie op vijfjarige studies en ingenieursopleidingen; alle universiteiten in dit land zouden de mogelijkheid moeten krijgen om ingenieurs op te leiden. En uiteraard andersom: wij moeten de kans krijgen om fundamentele, wetenschappelijke opleidingen te verzorgen. Pas dan is er echt sprake van concurrentie.

Maar, misschien is mijn suggestie gebaseerd op een fundamentele vraag welke nog niet beantwoord is. Wil dit instituut liever een TH blijven, of, zoals Ad Lagendijk dat in *de Volkskrant* uitdrukt, een 'echte' universiteit worden? Kom op, geacht CvB, laat maar zien. Actions speak louder than words.

Roland Backhouse

Dienst Overige Zaken

Gemeenschap of gemeente

Het stuk Brabant waar de meeste TUE-mensen wonen, wordt geteisterd door het bureaucratisch bedenkensel dat gemeentelijke herindeling heet. Wie -zoals ik- weinig professionele gemeentebestuurders spreekt, maar vooral gewone inwoners, zal over die herindeling weinig positiefs vernomen hebben. 'Nuenenaren houden van een stad op afstand', 'Bakel is een kern waar pit in zit' en vele andere leuzen geven uiting aan het algemene bevinden: tēgen de herindeling. Vooral in de plaatsen die opgeheven worden, ontstaan grote identificatieproblemen. Wie het gevoel heeft bij Mierlo te horen, zal dat gevoel straks na de annexatie niet zo direct overdragen op Helmond; er verdwijnt iets waar niets voor in de plaats komt. Slechts een leegte rest.

Maar ik ben benieuwd hoe lang het duurt voor ik een collega uit Aarle-Rixtel of Beek en Donk spontaan zal horen zeggen dat hij in Laarbeek woont. Die plaats ligt voor het gevoel toch meer in de buurt van Brussel! Voor een goed begrip in deze zaak is het interessant om het verschil tussen de woorden gemeente en gemeenschap te bekijken, omdat het betekenisverschil tussen die twee precies aanduidt waar hem de schoen wringt. De oudste rechten heeft *gemeenschap*. De herkomst van dit woord is boeiend. Het deel *gemeen* is nauw verwant aan het Latijnse *communis* en daar zit weer het grondwoord *munus* in, dat 'ambt' of 'geschenk' betekent. Wie iets met een ander gemeen heeft, deelt in geschenken verantwoordelijkheid voor een bepaalde taak. Het deel *schap* is verwant aan het Engelse *shape*:

vorm. Nu is via de psychologie de Duitse vorm *Gestalt* een eigen leven gaan leiden en weten we allemaal dat het geheel meer is dan de som der delen. In een gemeenschap wordt dat nu ook precies zo ervaren: de gezamenlijke verantwoordelijkheid geeft een meerwaarde die maakt dat men zich betrokken voelt bij zo'n gemeenschap. Het woord *gemeente* is van jongere datum en heeft zich in betekenis ontwikkeld van de burgerij uit een gemeenschap tot het bestuurlijk apparaat daarvan. Dat is heel lang goed gegaan zolang de bestuurders en de bestuurden elkaar nog als mensen tegenkwamen. Maar nu ook bij de overheid de professionele manager die opgeleid wordt aan de Bestuursacademie de burgervader heeft vervangen, is het verschil tussen de gemeenschap en de gemeente te groot geworden. De uitgang *te* uit de gemeente zit bijvoorbeeld ook in gevaarte of geboefte, maar dat is puur toeval natuurlijk. Die overgang van gemeenschap naar gemeente is nu precies de bron van alle onlustgevoelens bij

de gemeentelijke herindeling, omdat de twee niet meer samenvallen. De gemeente was de formele bevestiging van de gemeenschap en de herindeling koppelt die twee los; dat doet velen pijn. Nu is het eveneens een oude traditie om te spreken van de universitaire gemeenschap en de vraag is of daar van dezelfde ontwikkelingen sprake is. Kennelijk lag in oude tijden de betekenis van universitas zo dicht bij de gezamenlijke eenheid van docenten en studenten dat het als universitaire gemeenschap werd ervaren. Hoeveel mensen zouden dat geweest zijn in Leuven, Utrecht of Leiden in vroeger eeuwen? Omdat ik zo gauw niet weet waar ik een antwoord op die vraag kan vinden, doe ik hier nu maar de onverantwoorde uitspraak dat de meeste Eindhovense faculteiten thans meer docenten en studenten hebben dan vele complete universiteiten in vorige eeuwen. Voor het gemeenschapsgevoel op menselijk niveau is er ongetwijfeld een grens aan de omvang van het aantal betrokkenen. Er zijn in Eindhoven dagen dat ik meer het gevoel heb bij een universitaire gemeente dan bij een gemeenschap te werken. Voor de betrokkenheid maakt dat veel uit en als

meer mensen op meer dagen dat gevoel hebben, ligt er nog een groot zendingsveld voor De Wilt braak. Mijn gemeenschap was een faculteit die bij een herindeling is opgeheven en de nieuwe gemeente, tja, daar moet ik nog aan wennen. Toen een collega jaren geleden geroepen werd tot het beheerdersniveau en meteen met een reorganisatie=bezuinigingsoperatie werd opgezadeld, pakte hij dat voortvarend aan. Op mijn verbazing daarover reageerde hij met de uitspraak dat 'je je in een aquarium met haaien nu eenmaal niet als goudvis kunt gedragen.' Hij heeft zich goed kunnen handhaven en wordt geprezen om zijn professionele aanpak. Dit type bestuurder typeert toch meer een universitaire gemeente dan een universitaire gemeenschap. Moraal van het verhaal: hoed u voor mensen die met het woord bestuurlijke herindeling komen.

In de rubriek 'Dienst Overige Zaken' schrijven prof.dr.ir. J.D. Janssen, prof.dr. P.J. Lemstra, prof.dr.ir. H.E.H. Meijer, dr. J.W. Nienhuys, drs. M. Pieterse, prof.dr. F.W. Sluijter, drs. A.J. Vervoorn en dr.ir. E.G.F. van Winkel.

Aet Vervoorn

Levenslang leerling zijn

'Beter laat dan nooit', moet prof.dr. Eddy Szirmai gedacht hebben. Hoewel hij al tweeëneenhalf jaar hoogleraar aan de TUE is, hield hij pas vorige week vrijdag zijn intrede. In het algemeen wordt deze rede binnen twee jaar na aanstelling gehouden en het is geen verplichting; sommige hoogleraren bedanken voor de eer. Tijdens zijn intrede sprak Szirmai, werkzaam bij de opleiding Techniek en Maatschappij, over de positie van ontwikkelingslanden in de industriële wedloop.

door
Moniek
Stoffele

Prof. Szirmai werd geboren in het Hongaarse Boedapest en kwam op driejarige leeftijd naar Nederland. Hij heeft twee jaar in Groot-Brittannië en één jaar in de Verenigde Staten gewoond, maar keerde uiteindelijk weer terug naar Nederland om in Amsterdam sociologie te studeren. Vooral de niet-Westerse sociologie interesseerde hem. Na zijn afstuderen werkte Szirmai aan de universiteit van Groningen en promoveerde op de inkomensverdeling in Nederland. Later maakte hij de overstap naar de ontwikkelingseconomie. Sinds augustus 1994 is Szirmai als ontwikkelingseconoom werkzaam bij de sectie Internationale Technologische Ontwikkelingskunde (ITOK) van de studierichting Techniek en Maatschappij. Afgestudeerd als socioloog is hij uiteindelijk ontwikkelingseconoom geworden: 'Ik ben econoom met een brede sociologische achtergrond.'

Statistiek

Zijn interesse in ontwikkelingsproblematiek was in eerste instantie sterk idealistisch, nu wil hij echter ook het waarom van de ontwikkelingen begrijpen. Dat betekent een spanning tussen idealisme en nuchterheid. De nuchterheid vertaalt Szirmai in getallen, hij heeft een voorliefde voor statistiek. Met de statistische gegevens probeert hij zich een beeld te vormen van economische en sociale ontwikkelingen. Hij beseft dat de getallen lang niet altijd de werkelijkheid weergeven, daar probeert hij dan ook rekening mee te houden. 'Ik tracht de minst slechte schatting te geven. Hiervoor is het noodzakelijk de gegevens steeds weer aan te passen en ze stap voor stap te verbeteren.'

Szirmai is voorzichtig met het geven van adviezen inzake ontwikkelingsproblematiek. Als onderzoeker wil hij niet zo maar adviezen rondstrooien. In het verleden leidde dit soms tot enorme blunders. 'Ondoordachte adviezen zijn slechter dan helemaal geen adviezen.' Aan de neerbuigendheid die veel westerlingen hebben ten opzichte

van ontwikkelingslanden, ergert Szirmai zich. De onderontwikkelde landen hebben vaak hoogwaardige culturen en een hoog opgeleid kader. Szirmai vraagt zich regelmatig af waarom het met zulk menselijk potentieel voor een land onmogelijk zou zijn zich te ontwikkelen? De mensen moeten het echter zelf willen. Zij kunnen daarbij natuurlijk geholpen worden door bijvoorbeeld overdracht van technische kennis. Hij gelooft dan ook niet dat liefdadigheidsacties de oplossing voor ontwikkelingsvraagstukken zijn. Hij vindt de acties overigens sympathiek: 'Het zijn tekens van idealisme en betrokkenheid.'

Leerzame loopbaan

'Het aardige van een academische

loopbaan is dat je nooit ophoudt om leerling te zijn', vertelde Szirmai in zijn intrede. 'Van de studenten heb ik de afgelopen twee jaar misschien wel het meest geleerd. Elk van hen vertegenwoordigt een unieke combinatie van technische en sociaal-wetenschappelijke kennis.' Deze combinatie is in heel de TEMA-studie terug te vinden. Bij het afstuderen krijgen de studenten dan ook een technisch en een sociaalwetenschappelijk begeleider. Op deze manier heeft Szirmai inzicht gekregen in de technische aspecten van de ontwikkelingsproblematiek.

De TEMA-studie is volgens Szirmai bijzonder in Nederland en misschien zelfs in de wereld. Zijns inziens zijn de studenten die voor deze studie kiezen, geen doorsnee technici, zij hebben meer oog voor wat er om hen heen gebeurt. HTS'ers die vaak puur technische kennis hebben, kiezen vaak voor TEMA om hun blikveld te verbreden. De VWO'ers kregen bij TEMA in de vierjarige opleiding misschien onvoldoende technische kennis, maar volgens Szirmai is dit met de nieuwe vijfjarige opleiding sterk verbeterd.

De TEMA-opleiding is nog onbekend bij het bedrijfsleven. Afgestudeerde TEMA-ingenieurs moeten daarom vaak uitleggen wat hun studie precies inhoudt. Veel organisaties en bedrijven die

werkzaam zijn in ontwikkelingslanden, vinden de opleiding uiterst zinvol. Zo heeft een Neder-

lands ingenieursbureau dat ook werkzaam is in China, drie afgestudeerden van ITOK voor een sollicitatiegesprek uitgenodigd. Na deze gesprekken was het bedrijf zo enthousiast dat het bevestigde slechts één vacature te hebben.

Ontwikkelingslanden in de industriële wedloop

Oost-Afrika soms juist sprake is van deïndustrialisatie.

De laatste jaren wijst men vooral op de positieve rol die de technologische vermogens van een land uitoeven op het industrialisatieproces. De vooruitzichten van ontwikkelingslanden in die industriële wedloop zijn te splitsen in twee, schijnbaar tegenstrijdige trends. Enerzijds lijkt de kloof tussen rijke en arme landen steeds groter te worden. Anderzijds lijkt die kloof voor afzonderlijke landen meer dan ooit overbrugbaar. De desastreuze gevolgen als een land achterop raakt, zijn momenteel echter groot. Szirmai verduidelijkt dit als volgt: 'Renners die de koploper in de rug kijken krijgen vleugels. Zij koersen uit de wind en kunnen zich aan de koplopers optrekken. Renners die achterblijven zijn rijp voor de bezemwagen.'

In zijn intrede besprak Szirmai de geschiedenis van de industrialisatie, die eind 18e eeuw in Engeland van start ging. Bij de ontwikkelingslanden ontstond na de Tweede Wereldoorlog haast een obsessie aangaande industrialisatie. Het overheidsbeleid richtte zich daar dan ook volledig op. Medio jaren zestig kwam hier kritiek op en werd het belang van industrialisatie gerelativeerd. Toch wijzen de beschikbare statistieken erop dat er in de naoorlogse periode forse vooruitgang is geboekt. Tussen ontwikkelingslanden onderling zijn grote verschillen zichtbaar in industriële prestaties; een aantal landen zijn geïndustrialiseerd, terwijl in

Prof. dr. Eddy Szirmai sprak vorige week vrijdag zijn intrede uit. Foto: Bram Saeys

Carpoolers kunnen terecht op Internet

door
Miguel
Alvares

Stephan van Hoof en Patrick van den Heuvel zijn beiden student Informatie Technologie (IT) aan de TUE. Enige tijd terug hebben zij op Internet de *Carpool Site Nederland* aangebracht. Op deze pagina kunnen belangstellenden zich

inschrijven voor het vinden van een eventuele carpool-partner. Van Hoof en Van den Heuvel werkten reeds samen in het door hen opgerichte IQA. Dit bedrijfje verhuurt web-ruimte op het World Wide Web en verzorgt homepages voor verschillende bedrijven. De carpool-site is volgens Van Hoof in eerste instantie ontworpen als oefening in het maken van onderhouds- en gebruiksvriendelijke Internet-pagina's. Wegens gebrek aan tijd en een budget kunnen de

twee studenten geen reclame voor hun ontwerp maken. Ondanks dat staan er momenteel volgens Van Hoof om en nabij vijfhonderd mensen op hun pagina ingeschreven. Op de carpool-site is een lijst te vinden van iedereen die zich heeft ingeschreven. Er bestaat een mogelijkheid voor inschrijving als passagier, bestuurder of beide. Ook de plaatsen van vertrek en werk worden ingevoerd. Via het zoekstelsel kan men de in-

schrijflijst afwerken om een geschikte partner te vinden. Deze is vervolgens via e-mail te bereiken. Door het gebruik van een wachtwoord is het voor de carpooler mogelijk om zichzelf in en uit te schrijven zonder tussenkomst van de beheerders. Van Hoof: 'We hebben de pagina zodanig ontworpen dat het zo min mogelijk onderhoud vereist. Aangezien we allebei nog student zijn en in de afstudeerfase zitten, hebben we er niet zo veel tijd voor.'

Carpool Site Nederland:
<http://www.iqa.nl/carpool/>

Interne vacature

Met het oog op het streven naar een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

In TUECIS is onder Gopher een overzicht te vinden van de meest actuele vacatures bij de TUE en andere universiteiten en instellingen.

Bij de vakgroep Konstruktief Ontwerpen (BKO) van de faculteit Bouwkunde is de functie vacant van

Hoofd secretariaat (1.0 of 0.8 fte)

V38347

Algemeen

De werkzaamheden hebben betrekking op de onderlinge afstemming en

structurering van de werkzaamheden van de andere secretaresse en worden verricht ten behoeve van de

hoogleraren en medewerkers van de vakgroep BKO. Deze houdt zich bezig met het geven van onderwijs en het doen van onderzoek op het gebied van hout, beton, staal, mechanica en konstruktief ontwerpen.

Taken

Verrichten van secretariaatswerkzaamheden. Verzorgen van correspondentie met tekstverwerkende apparatuur in voornamelijk de Nederlandse en Engelse taal. Verwerken en opmaken van onderwijsmateriaal en wetenschappelijke publicaties (o.a. specialistische collegedictaten). Verzorgen en notuleren van vergaderingen. Regelen van contacten met bedrijven, het organiseren van studiedagen, colloquia, buitenlandse reizen. Verstrekken van informatie aan medewerkers, studenten en bezoekers.

Gevraagd

HAVO/VWO met secretaresse-opleiding. Vlotte beheersing in woord en geschrift van de Nederlandse en Engelse taal. Goede contactuele eigenschappen, zelfstandigheid en organisatievermogen. Ervaring als secretaresse en ervaring met tekstverwerkende apparatuur (WP en/of Word).

Aanstelling/salaris

Aanstelling voor een proeftijd van maximaal 2 jaar met uitzicht op een vast dienstverband. Salaris is afhankelijk van ervaring en bedraagt maximaal fl. 3.931,- bruto per maand bij volledige werktijd.

Inlichtingen

Betreffende de functie: dr.ir. J. Jansen, tst. 2948 (di/do/vrij). Overige informatie: A. van Elten, personeelsadviseur, tst. 3930.

Hoe te reageren

Schriftelijke sollicitaties binnen één week richten aan ir. J. Wessels, directeur beheer van de faculteit Bouwkunde, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, o.v.v. het vacaturenummer.

Foto: Michael Broekmeulen

Komen & Gaan

Geen grote veranderingen

Voor Joyce Gerretsen, eerstejaars studente bouwkunde, is er eigenlijk niet veel veranderd sinds ze aan de TUE studeert. Joyce komt uit Eindhoven en hoefde voor haar studie dus niet te verhuizen. Ze woont dan ook nog bij haar ouders. Dit bevalt haar goed, het is veel goedkoper dan op kamers, dus waarom zou ze vijf meter verder op kamers gaan wonen? Een studie in een andere stad had ze best gewild, maar om nu speciaal naar Delft te gaan om daar bouwkunde te gaan studeren, vond ze een beetje onzinnig. Haar sport, badminton, doet ze nog steeds bij haar oude club. Ze speelt daar in een leuk competitieteam, heeft het uitstekend naar haar zin en wil dat dan ook niet missen. Het lijkt haar wel heel gezellig om bij een studentensportclub te gaan, maar daar heeft ze echt geen tijd voor. Dat is niet zo vreemd met een werkweek van bijna veertig uur binnen de TUE. Vooral 's maandags kost het haar moeite de hele dag, acht uur college, vol te houden. Na vier uur heeft ze het eigenlijk wel gehad. Ze gaat dan ook vaak eerder naar huis, wat volgens

haarzelf eigenlijk niet kan. En als ze thuis komt, heeft ze meestal geen zin om nog echt te studeren. Elke keer neemt ze zich voor dat toch eens te veranderen en alles goed bij te houden, zodat ze tentamenperiodes minder gestresst tegemoet kan treden. Maar ondanks alles gaat het heel goed. Ze probeert haar P in één jaar te halen en dat gaat haar waarschijnlijk ook lukken. Een deel van haar werkweek bestaat uit atelierwerk. Groepjes van ongeveer tien studenten moeten elk trimester een aantal ontwerp opdrachten maken. Wanneer de begeleider van het atelier de opdracht uitgelegd heeft, blijven Joyce en haar ateliergenoten vaak in vertwijfeling achter. Maar dit is volgens haar atelierbegeleider ook de bedoeling. Tot nu toe is het Joyce nog steeds gelukt om uiteindelijk toch inzicht in de opdracht te krijgen. Voor haar inschrijving bij de TUE twijfelde Joyce tussen geneeskunde en bouwkunde. Hoewel de twee studies erg verschillen, was

het moeilijk een keuze te maken. Toen ze voor geneeskunde een heel hoog lotingsnummer kreeg en later ook daadwerkelijk werd uitgeloot, was de keuze voor haar gemaakt. Tot nu toe heeft Joyce geen spijt en is ze niet van plan om nog aan een volgende lotingsronde bij geneeskunde mee te doen. Met oud-klasgenootjes van de middelbare school heeft Joyce nog regelmatig contact. Een paar van hen zitten ook op de TUE. Ook komt zij ze tegen bij het uitgaan. Met anderen, die niet in Eindhoven studeren, mailt ze vaak. Ze is dan ook erg enthousiast over de e-mailfaciliteiten op de TUE. Het komt wel eens voor dat er weer een mailtje uit bijvoorbeeld Maastricht binnenkomt: 'Joepie! Ik ben bijna jarig! Kom je langs?'. Meestal zijn zulke verjaardagen reünies van de middelbare school en erg gezellig.

In de rubriek 'Komen en Gaan' interviewen Moniek Stoffe en Jannigje Gerritzen de ene week een eerstejaars student en de andere week een oud-student van de TUE. Zowel het beginnen van een studie als het starten met een loopbaan betekent dat men breekt met het oude en weer een sprong in het diepe moet wagen.

Naam:
Joyce Gerretsen
Afkomstig uit:
Eindhoven
Studeert hier:
Bouwkunde

E-cash zal munten en bankbiljetten nooit helemaal verdringen

Hebben munten en bankbiljetten nog wel toekomst, of zullen ze verdwijnen en vervangen worden door elektronisch geld, de zogenaamde E-cash? Zeker is dat informatica een steeds grotere rol gaat spelen bij financiële transacties. Maar er kleven toch bezwaren aan een systeem van elektronisch geld. De veiligheid van het systeem moet gewaarborgd zijn en in bepaalde gevallen moet de anonimiteit van de gebruiker gegarandeerd kunnen worden. Cryptografie en discrete wiskunde dragen hiervoor de middelen aan.

Op het symposium *Electronic Money, an Introduction*, dat vorige week donderdag georganiseerd werd door Philips Research, KPN Research en de TUE, kwamen deze zaken uitvoerig aan bod.

een infrastructuur gebouwd moeten worden voor elektronisch geld, concludeerde Landrock.

Cryptografie

In de tweede lezing behandelde prof.dr. Henk van Tilborg, verbonden aan de vakgroep Discrete wiskunde aan de TUE, de wiskundige algoritmen die gebruikt worden bij de beveiliging van betalingssystemen. Cryptografie is inzetbaar om de privacy van de gebruikers van een systeem te waarborgen. De boodschap die zij versturen wordt versleuteld door een algoritme, waarna het bij aankomst weer 'ontleuteld' wordt. Een voorbeeld hiervan is het RSA-systeem, dat voor encryptie gebruik maakt van Eulers algoritme. De deelnemers die met elkaar willen communiceren, spreken priemgetallen af die ze geheim houden. De boodschappen worden vervolgens versleuteld door machtsverheffen en modulo-berekeningen. Ook is het mogelijk een *signature* aan een boodschap toe te voegen, om aan te geven dat deze authentiek is. Dit kan met behulp van het 'Digital Signature Algorithm' (DSA). Je kunt hiermee berichten beveiligen tegen indringers die onder valse naam boodschappen willen verzenden, of die proberen de boodschap die je verzonden hebt te wijzigen. Een ander algoritme zorgt ervoor dat geheime of gevoelige informatie verspreid kan worden over een aantal mensen, zodat alleen als ze samenwerken het geheim te achterhalen is. Bijvoorbeeld: zeven mensen krijgen ieder een deel van de code, zodat elke combinatie van vier het geheim kan ontcijferen, maar drie personen kunnen dat niet.

Anoniem

De derde spreker, Berry Schoenmakers van DigiCash, sprak over de beveiliging van elektronisch betalen. Schoenmakers deelt elektronisch geld op in twee klassen: betaling vooraf, zoals bij telefoonkaarten, of betaling nu of later, bijvoorbeeld met creditcards en elektronische cheques. Elektronisch geld kan gedupliceerd worden. Om dit te stoppen kan de bank alle transacties controleren tijdens het betalen of achteraf. Het gebruik van fraudebestendige chipkaarten, zoals smart cards, en cryptografische technieken kunnen de veiligheid vergroten. Een on-line E-cash-systeem werkt dan als volgt: de gebruiker neemt een

hoeveelheid elektronische munten op bij de elektronische bank. Dit zijn niet-traceerbare munten. Hij betaalt bij een elektronische winkel met deze munten. Op het moment dat de winkel de munten binnenkrijgt neemt de winkel contact op met de bank om te verifiëren dat de munten echt zijn. Je kunt de anonimiteit van de gebruiker waarborgen door de munten zelf anoniem te maken, maar mocht een munt tweemaal uitgegeven worden, dan kan de gebruiker toch achterhaald worden, door combinatie van de munt en zijn duplicaat. Het is namelijk mogelijk een systeem te maken waarbij een munt geen extra informatie geeft, maar twee wel.

Inbreken

Ernst Bovelander van TNO ging verder in op het veiligheidsaspect van chipkaarten. Hij stelde de vraag waarom beveiliging belangrijk is. Allereerst vraag je je als bedrijf natuurlijk af of de houder van een chipkaart ook echt de eigenaar is. Vervolgens wil je ook weten of de kaart wel echt is. De gebruiker van een chipkaart kan zich echter ook vragen stellen. Is de kaartlezer waar hij de kaart insteekt wel een echte, en is die wel te vertrouwen? Is het bedrag dat door de machine aangegeven wordt ook wel echt het bedrag dat van de rekening zal worden afgeschreven? Bovelander legde vervolgens uit hoe chipcards in elkaar zitten en hoe ermee gefraudeerd kan worden. Een smartcard bevat om te beginnen een processor die de versleuteling van informatie verzorgt. In het geheugen zit de sleutel voor de cryptografie, de pincode en het geldbedrag dat op de kaart is opgeslagen. Voor kwaadwillenden is dit de meest interessante informatie. Deze gegevens worden via een databus verstuurd en kunnen dus ook worden afgeluisterd. Daarom houden onderzoekers zich bezig met het inbreken op chips, om de veiligheid te testen. Bij een veiligheidsevaluatie kan de chipkaart op twee manieren aangevallen worden: van buiten en van binnen.

Manipulatie

De aanval van buitenaf laat de kaart intact en levert informatie op die bij verdere inbraakpogingen van belang kan zijn. De onderzoekers bekijken de chipkaart van buiten en luisteren bijvoorbeeld naar de geluiden die

de kaart maakt bij het gebruik ervan. Door deze geluiden te analyseren kan een inbreker al veel over de chip te weten komen. Dit geldt ook voor het stroomverbruik en de elektromagnetische emissie. Zo deed men bijvoorbeeld een aanval op het eerder genoemde RSA-algoritme. Via externe analyse kon men afleiden uit hoeveel bits de sleutel bestond die de kaart beveiligde. Daardoor had men minder moeite om de sleutel te ontcijferen. Bij interne analyse wordt de kaart opengebroken waarna de chip uit het plastic wordt gehaald. Dit beschadigt de functionaliteit van de kaart niet. Met naalden kan vervolgens het oppervlak van de chip gemanipuleerd worden, zodat het mogelijk is data van de chip te lezen of te schrijven. Met een 'Focused Ion Beam', een nieuwe versie van de elektronenmicroscop, is het mogelijk om een oppervlakteanalyse van een chip uit te voeren en de databus af te luisteren. Ook kan hiermee materiaal op de chip worden achtergelaten, bijvoorbeeld om contactpunten aan te brengen. Het kost veel moeite, kennis en tijd om er een chip mee open te breken, maar de benodigde apparatuur voor aanvallen op chips is gewoon beschikbaar. Daarom is volgens Bovelander veiligheid een absolute must. Er zijn drie manieren om die te bereiken; hardwarematig, softwarematig en organisatie-technisch. Bovelander: 'Honderd procent veiligheid is nooit mogelijk. Het is belangrijk om de chipkaart te zien als een deel van een systeem, en vervolgens te zoeken naar een voldoende veilig systeem.'

Zakcentjes

De laatste spreker, dr. Birgit Pfitzmann van de Universiteit van Hildesheim, vatte het een en ander uit de vorige lezingen samen.

Prof. dr. Henk van Tilborg, verbonden aan de vakgroep Discrete wiskunde aan de TUE, geeft uitleg over de wiskundige algoritmen die gebruikt worden bij de beveiliging van betalingssystemen. Foto: Michael Broekmeulen

Zij gaf ook nog aanvullingen die bij elektronische geldsystemen bekeken zouden kunnen worden. Behalve de anonimiteit en privacy van de gebruiker en de mogelijkheid om verloren of beschadigd elektronisch geld te vervangen, noemde zij ook de deelbaarheid van elektronische munten als aandachtspunt. Is het bijvoorbeeld mogelijk om wisselgeld te geven als je geen passende munten hebt om te betalen, of kun je munten opdelen? Dit is vooral moeilijk omdat de overdracht van munten van klant naar winkel wel anoniem is, maar het teruggeven van wisselgeld nog niet. Verder moet het ook mogelijk zijn om munten over te dragen aan een ander. Het is nu bijvoorbeeld nog niet mogelijk om de kinderen elektronisch zakcentjes te geven. Al met al valt er nog een hoop te ontwikkelen aan het elektronisch geld. Volgens Pfitzmann kunnen we op korte termijn al wel betalingen over netwerken verwachten. Mobiele *user devices* zoals elektronische portemonnaies zullen wat langer op zich laten wachten. De conclusie van het symposium was eigenlijk al gegeven door Landrock in de eerste lezing: papiergeld zal altijd wel blijven bestaan, maar het zal een kleiner percentage van het totaal aantal betalingen gaan uitmaken en alleen voor kleinere transacties gebruikt worden.

door
Jannigje
Gerritzen

Prof.dr. Peter Landrock, werkzaam aan de Deense universiteit van Aarhus, opende het symposium. In zijn inleiding over elektronisch geld gaf hij aan dat een juiste terminologie hierbij zeer belangrijk is. Elektronisch geld wordt vaak gedefinieerd aan de hand van gewoon geld, maar op dit moment bestaat er nog geen elektronisch geld in de strikte zin van het woord. Chipcards vallen niet onder deze noemer, maar worden er in het dagelijks gebruik toch toe gerekend. Er zijn namelijk twee mogelijkheden om elektronisch geld te realiseren; als een betaalopdracht, of als overdracht van een elektronisch betaalmiddel. Je moet hierbij dan denken aan elektronische munten en bankbiljetten, die dezelfde eigenschappen bezitten als gewone munten en biljetten. Dit houdt in dat aan een munt niet te zien valt van wie hij afkomstig is, de gebruiker blijft dus anoniem. Verder kun je denken aan elektronische cheques, voorzien van een elektronische handtekening, en elektronische creditcard-systemen. Bij de invoering van elektronisch geld komt een aantal wettelijke aspecten om de hoek kijken, waaraan zeker aandacht besteed moet worden. Zo moet er nagedacht worden over de traceerbaarheid van betalingen, de anonimiteit van de gebruiker, de beveiliging van informatie over de betalingen en wat er moet gebeuren als bijvoorbeeld de harde schijf waarop de elektronische munten zijn opgeslagen crasht. Hoe krijgt de gebruiker die munten terug? Problemen genoeg dus, die vragen om een oplossing. De banken zullen het onderling eens moeten worden over elektronisch geld, chipkaarten zal men optimaal moeten beveiligen en er zal

Faculteitsberichten

Faculteitsberichten moeten donderdagmiddag voor 15.00 uur via bureau onderwijs bij voorkeur via e-mail (cursor@cur.tue.nl) en eventueel op diskette (WP 5.1) bij Cursor worden aangeleverd. Een bericht wordt één keer geplaatst. Een bericht voor meerdere faculteiten wordt éénmaal volledig en vervolgens met verwijzing geplaatst. Samenvattingen langer dan tien regels worden geweigerd.

ALLE FACULTEITEN

Techniek, Vrede en Veiligheid (3Y260)

De uitslag van dit vak is bekend en de resultaten hangen in het hoofdgebouw en bij de betreffende faculteiten. Degenen die een onvoldoende hebben behaald en het vak alsnog willen halen, wordt verzocht contact op te nemen met docent, dr. B. van der Sijde, tst. 4339.

Traineeships Leonardo

Diverse traineeships bij buitenlandse bedrijven zijn beschikbaar voor studenten en/of pas afgestudeerden in het kader van het EU-programma Leonardo. Aanbiedingen voor Bouwkunde en Technologie Management zijn per faculteit aangegeven. Meer informatie is te verkrijgen bij Alessandra Ricci, tst. 4908.

BOUWKUNDE

Uitvoeringstechniek 1

Het tentamen Uitvoeringstechniek 1 zal vanaf dit trimester op een nieuwe wijze worden afgenomen. Wij maken de studenten, die vanaf heden dit tentamen willen doen, erop attent dat de voorbeelden die verkrijgbaar zijn in de tentamenbank van Cheops niet meer representatief zijn voor de tentamenopgaven, die vanaf heden zullen worden gegeven. In de collegereeks die start op 27 januari, zal extra aandacht worden gegeven aan de voorbereiding op het tentamen. Deze voorbereiding zal niet aan het eind van de reeks in een keer worden gegeven, maar per onderdeel zullen gedurende het college voorbeelden worden behandeld en beoefend.

Herkansingstentamen KO 6 (7P830)

Het herkansingstentamen KO 6 (7P830) zal mondeling worden afgenomen. Kandidaten dienen zich vóór 30 februari aan te melden bij ir. H. Fijneman, HG 2.89, of op het secretariaat van de vakgroep BKO, HG 3.84.

Tussencolloquium

- Nicole Homeijer ('Beoordeling van de akoestiek van Het Muziektheater te Amsterdam') woensdag 29 januari, 15.30 uur, HG 10.52.

Traineeship Leonardo

- Italië; Itinera Studio Associato, Caltanissetta; zsm, 3-6 maanden; gezocht laatste jaar student(e) of recent afgestudeerde; kennis van Excell voor Windows, Autocad Design vereist.

Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

ELEKTROTECHNIEK EN INFORMATIETECHNIEK

PP-Colloquium Elektrotechniek

Verzorgd door de vakgroep Informatie- en Communicatiesystemen (ICS/EB).
- ir. J. Voeten ('Specificatie van Complexe Informatieverwerkende Systemen') woensdag 29 januari, 10.45 uur, Collegezaal EH.

Samenvatting:

De snelle ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechniek hebben geleid tot een nauwelijks te beheersen complexiteit van de te ontwerpen informatieverwerkende systemen. De nieuwe generatie systemen kan gekarakteriseerd worden als reactief, parallel en gedistribueerd. Het beheersbaar maken van het ontwerp van deze systemen vraagt om gestructureerde en formele ontwerp- en specificatiemethoden. Besproken wordt een nieuwe specificatiemethode Software/Hardware Engineering (SHE) van de vakgroep ICS. De methode wordt gedemonstreerd aan de hand van een specificatie van een nieuwe generatie 'mailing machines'. Ook de stage- en afstudeermogelijkheden worden toegelicht.

Stagevoordrachten

- R.T. Wilmans ('Een VCO voor 'Frequency Modulated Continuous Wave' radar') maandag 27 januari, 09.00 uur, EH 5.15.
- P.P.E. Meuwissen ('Requirements-analyser van een USB toetsenbord microcontroller') maandag 27 januari, 15.00 uur, EH 10.05.
- P.A.G. Theunissen ('Transferimpedantie van een stalen buis bij magnetische verzadiging') donderdag 30 januari, 14.00 uur, EEG 2.21.

TECHNOLOGIE MANAGEMENT

Traineeship Leonardo

- Engeland; AMARC Europe (Radio against AIDS Project), Sheffield; zsm, 12 maanden; voorkeur studente; goede kennis van Engels en Frans vereist.

Info: Alessandra Ricci, tst.4908.

TECHNISCHE BEDRIJFSKUNDE

Bedrijfskundige aspecten van hergebruik

Het responsiecollege van dit vak is woensdag 5 februari, 11.45-13.5 uur, in pav. F9.

Studeren in het buitenland

In februari kun je een bijzonder college bijwonen over de mogelijkheden om een deel van je studie (keuzevakken) aan een buitenlandse universiteit te volgen. Tijdens dit college wordt nader ingegaan op de verschillende uitwisselingsmogelijkheden; de aanmeldingsprocedure voor het academisch jaar 1997/98; vakken van de aan de buitenlandse universiteit behaalde keuzevakken; etc. Dit college wordt gegeven op maandag 17 februari en dinsdag 18 februari, door Lies Kwikkers en Inge Adriaans van Bureau Stages en Internationalisatie, in P2, van 13.30-14.30 uur. Aanmelden bij Lies Kwikkers of Inge Adriaans van Bureau Stages en Internationalisatie, pav. A8, tst. 2281.

I&T zoekt student-assistenten

De vakgroep I&T zoekt een student-assistent met kennis van Internet en enige ervaring met het maken van HTML-pagina's. Het betreft hier een 0.5 student-assistent-schap voor een langere periode. Contactpersoon: ir. M. van Eekhout, tst. 2183. De vakgroep I&T zoekt tevens een student-assistent met gerichte interesse voor het gebruik van communicatie- en informatietechnologie in het MKB. Het betreft hier een student-assistent-schap voor zes weken, twee dagen per week. Contactpersoon: dr. J. Goossenaerts, tst.2062.

WERKTUIGBOUWKUNDE

Tentamenbundels

Inschrijven voor tentamenbundels voor de vakken: Werktuigen voor de machinefabriek (4U010), Technische plasticiteitsleer (4T200, voorheen 4T020) en Nauwkeurigheid van machines (4U700, voorheen 4U710), kan vanaf vandaag in iedere middagpauze bij dispuut Hephaistos, WH 0.03.

Herkansingstentamen Constructie Principes (4N530)

De laatste mondelinge tentamenherkansing voor het oude keuzevak Constructie Principes (4N530) zal gegeven worden op 29 januari en 5 februari. Men kan zich hiervoor opgeven door intekening op de opgehangen lijsten bij WH 3.02.

Afstudeervoordrachten

- R.T.P. Compen ('Micro-ervormingen bij laserpuntlassen. Een eindige elementen model geverifieerd mbv ESPI-metingen') vrijdag 24 januari, 13.30 uur, WH 1.102.
- B.G. Vroemen ('Model predictive control of a Gas Turbine Installation') vrijdag 24 januari, 14.00 uur, WH 0.05.
- M.T.R. Moens ('A shape memory alloy actuated manipulator') woensdag 29 januari, 10.00 uur, WH 0.05.

WISKUNDE EN INFORMATICA

PP-Colloquium Wiskunde

- dr. J. Einmahl ('Afstuderen in de Statistiek') woensdag 29 januari, 10.45-11.30 uur, HG 6.96.

Samenvatting:

Aan het afstuderen in de Statistiek kan op verschillende manieren vorm gegeven worden. De meeste afstudeerprojecten zijn toegepast van aard en vinden plaats in samenwerking met het bedrijfsleven of een andere faculteit/universiteit. Ook meer fundamenteel, maar toepassingsgericht, onderzoek kan interessante mogelijkheden bieden voor een afstudeerproject. In de voordracht zal voornamelijk deze laatste optie besproken worden. Het afstuderen zal dan bijvoorbeeld bestaan uit het bestuderen van relevante literatuur, waarna geprobeerd wordt tot nieuwe en interessante resultaten te komen. Een en ander zal worden toegelicht met behulp van enkele voorbeelden van mogelijke onderwerpen.

D-Colloquium Informatica

- prof.dr. H. van Tilborg, woensdag 29 januari, 10.45 uur, HG 6.09.

Samenvatting:

Doel van dit colloquium is studenten te informeren over kenmerken van de afstudeer-richtingen, afstudeeropdrachten en kennismaking met afstudeerdocenten. De eerste voordracht in dit kader gaat over bescherming van digitale gegevens. Ook al overweeg je niet in deze richting af te studeren, het onderwerp kan ook interessant zijn om te horen hoe je hierover meer te weten kunt komen.

STAN ACKERMANS INSTITUUT

Eindcolloquia

* Computational Mechanics

- ir. A. van Beek ('Ontwikkeling van een eindige elementen model van de blaas') donderdag 30 januari, 10.00 uur, WH 0.05.

Samenvatting:

De mechanica van de blaas is tot nu toe slechts op eenvoudige wijze gemodelleerd. In dit ontwerpproject is een model ontwikkeld dat gebaseerd is op continuümmechanica. Dit model heeft als doel meer inzicht in de lokale mechanica van de blaaswand te verschaffen.

* Fysische Instrumentatie

- ir. S. van Lier ('Het ontwerp van een atmosferische grenslaagwindtunnel voor bouwkundige toepassingen') donderdag 30 januari, 13.30 uur, HG 4.95.

Samenvatting:

Twee basisontwerpen, een open en een gesloten tunnel, zijn uitgewerkt en vergeleken op de verwachte stromingskwaliteit in de meetsectie, het geluidniveau in en buiten de tunnel, de benodigde ruimte en de kosten voor realisatie. Voor de meetsectie is een gedetailleerd ontwerp gemaakt, afgestemd op de specifieke toepassing.

Stips heeft genoeg van het pluche en gaat ruiger te keer

Cultur

Afgelopen zomer verliet toetsenman Robert Jan Stips na vijftien jaar The Nits. Niet lang daarop verscheen de cd 'Egotrip', waarop hij zijn rijke verleden in kaart brengt. Een soort van greatest hits-album, zij het dat Stips de nummers uit de periode 1969 tot 1996 opnieuw inspeelde. Hij wilde, zoals hij zelf zei, 'weer eens wat ruiger tekeer gaan.' Samen met de broers Martin en Roy Bakker is hij nu op toernee met Stips' Egotrip en vrijdag spelen ze in de Stadsschouwburg.

ken. Maar rock en roll past daar minder goed en ik kreeg het wel eens benauwd van de overdaad aan pluche. Je voelt je soms net een tv, waar pa en ma en hun twee kinderen op een rij naar je zitten te kijken. Alleen de zapper ontbreekt nog.'

door
Huibert
Spoorenberg

Het is niet zo dat The Nits met ruzie uit elkaar gingen', vertelde Stips (1950) in een interview met *NRC Handelsblad*. 'Maar er bleef een gevoel knagen dat ik de eeuwige invaller was.' Hij viel al eens in bij Sweet d'Buster, en toen bassist Alex Roelofs er in 1981 de brui aan gaf, voegde Stips makkelijk bij The Nits in, waar hij al eens als producer mee had gewerkt. The Nits voelden zich door zijn komst zeer opgefist. Hun opnamen laten vanaf die tijd naast de toegenomen synthesizerbijdragen, vooral de glorieuze terugkeer van akoestische instrumenten horen. De single 'Nescio' (1983) drong hoog door in de vaderlandse Top-10 en de definitieve doorbraak van The Nits was een feit. De laatste jaren maakten The Nits een aantal succesvolle theatertournees, tot in Moskou en Athene toe. Stips begon het clubcircuit echter te missen: 'Het was leuk om zo vaak in de theaters te spelen, omdat je daar met stilte en dynamiek kunt wer-

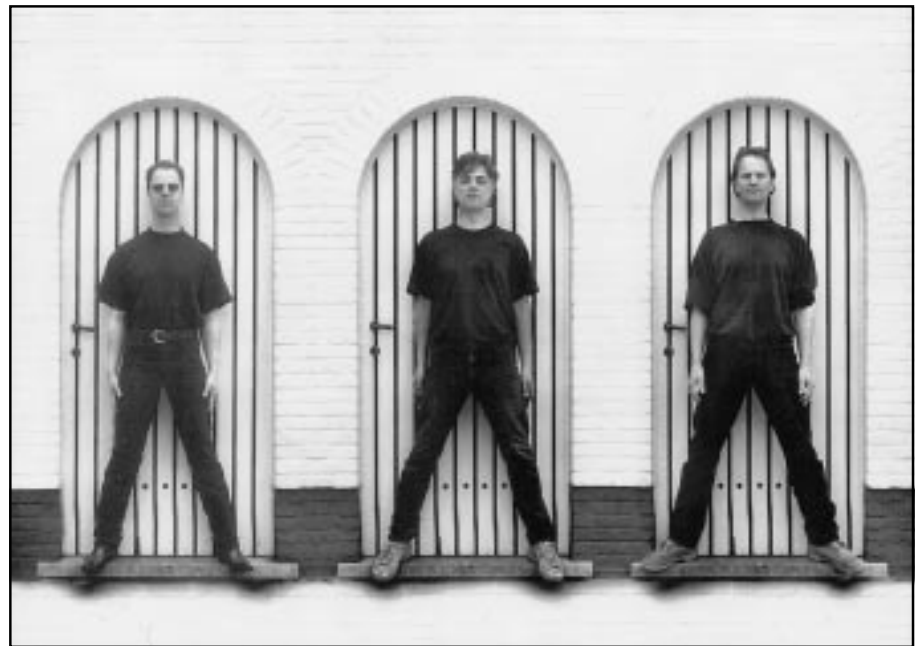
Tekeer gaan

Vandaar dat hij een nieuwe richting insloeg. Samen met Martin Bakker (bas) en Roy Bakker (drums, ex-Herman Brood) maakte hij de cd 'Egotrip'. Stips' loopbaan begon in 1969 met zijn schoolband, Supersister. Daarmee verzette hij zich tegen de theoretische kennis die hem op het conservatorium was bijgebracht. Alles wat niet mocht, deed Supersister: 'Zappa vonden we interessant en Soft Machine was het grote voorbeeld: een groep zonder gitaar en met een orgel dat flink tekeer kon gaan.' Ook nu nog is Stips blij dat hij het podium niet met een gitarist hoeft te delen. Die is meestal de baas en trekt de meeste aandacht, terwijl de toetsenman dat alleen maar een beetje mag aanvullen. Maar Stips realiseert zich dat een toetsenist voor het publiek meestal vreselijk saai is om naar te kijken. 'Daarom heb ik mezelf

tot taak gesteld om niet alleen als een paal op het podium te staan. Er is maar één rode draad bij deze egotrip en dat ben ikzelf.'

Vrijdag 24 januari in de Stadsschouwburg. Aanvang 20.15 uur. Entree: vanaf fl. 24,-.

Toetsenist Robert Jan Stips, geflankeerd door bassist Martin en drummer Roy Bakker. Foto: Mojo

Over homoiden en vochtig billenzweet

In een rechthoekige parallellepipedum dat zich verplaatst langs een rechte, waarvan de verhouding luidt $16x + S = y$, bevindt zich een homoïde A met een bolsector die is omgeven door twee sinuïden, steunend op een cilinder waarvan de lengte gegeven wordt door $l > n$. Deze homoïde A heeft een raakpunt met een triviale homoïde B.' Waarover praten zij? Over een 'puisterige slungel met een te lang uitgegroeide nek, die te koop liep met een bespottelijke hoed. Dit stuk verdriet begon te emmeren dat een of andere oude zak hem met een seniele kwaadaardigheid zijn tenen tot moes

stond te trappen, maar even later droop hij af in de richting van een vrijgekomen zitplaats, nog vochtig van het billenzweet van de vorige passagier.' De Franse wiskundige en dichter/schrijver Raymond Queneau beschreef in *Stijloefeningen* (vertaald door Rudy Kousbroek) maar liefst 99 variaties van een onbetekend voorval in een tram. Hij deed dat behalve 'Meetkundig' en 'Haatdragend' (zie de inleiding), ook als 'Flaptekst', middels kretologie, blijspel, gastronomisch, of 'Plat': 'Ah jonge hee, ik sta een beetje op de tram te wachten, stap ik in, zie ik zo'n maffe gozer op het achterbalkon, met een nek als een brandslang en zo'n maffe dop op zijn kop, met

een touw erom heen. Afijn, ik denk gelijk: d'r is wat mis met die seikerd, hè. En jawel hoor, stront an de knikker, van dat er iemand op zijn tenen gaat staan of zoiets, weet ik veel, niks aan de hand, maar die kerel begint dus meteen te etteren van dat het opzet is.' Maar Queneau beheerst ook de lijdende vorm: 'Middag werd geweest. De tram werd door de passagiers bestegen. Ze werden op elkaar geperst. Een hoed werd op het hoofd gedragen door een jongeman, waar een gevlochten koordje omheen werd gezeten.' Of hij hanteert een bombastische stijl, waar menigeen de klassieke (Nederlandse) literatuur van het eind van de vorige eeuw in zal herkennen: 'Rond het uur dat er kloven beginnen te vallen in de roze vingers der dageraad besteeg ik als een gezwinde pijl een tramwagen, rijzig van gestalte en cyclopisch van oog, snellend langs het kronkelige traject van tram 16.' Sommige versies zijn alleen leuk en geschikt om stil te lezen, andere lenen zich perfect om hardop voor te dragen. Dat laatste doet Maarten Pieterse, hoofd van Studium Generale, op dinsdag 28 januari, om 12.45 uur, in de senaatszaal van het auditorium.

AGENDA

- AOR** Woensdag 29 januari
Theater van De Koude Kermissen.
- Studium Generale** Maandag 27 januari
Zie pagina 2 voor SG-Aktueel
- Dinsdag 28 januari
Maarten Pieterse leest voor uit 'Stijloefeningen' van Raymond Queneau, om 12.45 uur, senaatszaal, auditorium.
- Woensdag 29 januari
Discussie 'Een schoon Brabant land', va. 11.45 uur, blauwe zaal, auditorium. Zie ook elders in Cursor.
- Donderdag 30 januari
In de Britse Film-cyclus draait 'Trainspotting'; heftige en komische film over verslaving en verkeerde vrienden. Blauwe zaal, auditorium, va. 20.00 uur.
- Uit in de stad** Donderdag 23 januari
Rembrandttheater heeft de Nederlandse première van de film 'Portrait of a Lady' van Jane Campion. Bij Plaza Futura: 'Paris was a Woman'; film die Greta Schiller maakte op basis van Frans materiaal van begin deze eeuw.

- Culturele Studies bij de Akademie Industriële Vormgeving: workshop olv Hans Post, hoofd presentatie van Blijdorp. Va. 15.00 uur, Elzentlaan 20.
- Nederlands Danstheater 2 brengt in de Stadsschouwburg 'Dynamische dans'; Niet Uit Het Raam speelt 'Aferagad'.
- Theatergroep Dood Paard speelt 'Wie', over familieverhoudingen; Plaza.
- Concert van The Roots (hiphop-jazz); Effenaar.
- Vrijdag 24 januari
Robert Jan Stips' 'Ego Trip', Stadsschouwburg.
- Toneelgroep Nova Zembla speelt komedie 'Wat wilt u?', naar Shakespeares 'As you like it'; Plaza.
- Presentatie Nederlandstalige cd 'Onder vier ogen' van Bart Krijnen; Kraaij & Balder (Strijpsestraat).
- Zaterdag 25 januari
Indrukwekkend slagwerk van de Japanse groep Wadaiko Ichiro; Muziekcentrum.
- Zondag 26 januari
Spaanse dans van Compañia Vicente Sâes; Stadsschouwburg.
- Concert van kastelein-en-ex-

- Botsgitarist Hans Sanders en Juan Romano: flamenco, flamfusion, ballads en Botsliedjes; Kaffee de Groot.
- Paraplui in Berlage: jong en nieuw (blaas)talent speelt funky-jazz-hop; Grand Café Berlage.
- Maandag 27 januari
'Special Nite' in Jazzcafé Wilhelmina met de onvermoeibare saxofonisten John Thomas, Edward Capel en gastmusici.
- 100 jaar film/Plaza: 'Novecento II' van Bernardo Bertolucci (zie ook Cursor 20) en architectuurdiscussie in Qafé.
- Dinsdag 28 januari
Peter Tuinman en Linda van Dyck spelen (ook morgen) de hoofdrollen in Louis Couperus' 'De stille kracht'; Toneelgroep de Appel speelt 'La Musica II'; Stadsschouwburg.
- Effenaar: literair landschap met Herman Brand en mooie beelden-film van kunstenaar Bill Viola met muziek van Edgar Varese.
- Woensdag 29 januari
Effenaar: een van de twee concerten in Nederland van Lamb: een folky zangstijl met soundscapes en ritmes.
- Alexandra van Marken brengt haar muziekprogramma 'Under the moon'; Stadsschouwburg.

- Dans-co-productie Stg van der Toekomst en Nieuw West in Plaza.
- Tentoonstellingen** Tot 3 februari
Delftse studenten ontwierpen 'De Bank'; te zien bij de KSA. Daar zijn tot 3 maart ook beelden van Gijs Assmann te zien in de bouwkundebieb. Beide op vloer 4, HG.
- 'De Welstandsprijs 1995', Heronhal, HG.

Ik sla dus ik besta

door
Gerard
Verhoogt

Ze debuteerden zowat op het voorlaatste Virusfestival, zo'n tweeënhalve jaar geleden. Inmiddels groeide het cabaretgezelschap 'Niet Uit Het Raam' uit tot volwassen mannen, die de akoestische gitaar inruilden voor een elektrische. Haalden ze in hun vorige voorstelling nog uit naar kleine kwalijke trekjes van de mens, in 'Aferagad' gaat het om een heuse *struggle for life*. In een Brabants dorp verstoort de komst van een Fries gezin het 'natuurlijk

evenwicht', want wat weet dit soort mensen nu van carnaval?! 'Aferagad' kent een intelligente structuur, waarin het harde woord en taalspelletjes overheersen, gelardeerd met zinsneden als 'Ik sla dus ik besta'. Maar ook met liedjes met teksten als 'Wij zijn tegen de kruisraketten, wij zijn tegen de zure regen, wij zijn tegen de zure bom, wij zijn tegen liedjes over de kruisraketten, wij zijn tegen liedjes over liedjes over kruisraketten'. Deze versregels worden nog ellenlang uitgebreid en steeds sneller gezongen om in het ritme te blijven, en dat alles zonder één verspreking. Stadsschouwburg, donderdag 23 januari, 20.30 uur; entree fl. 24,-.

Sport

Sport kort

Binnenkort

Zaalhockey-competitie

Vanaf 4 februari start het tweede semester van de interne zaalhockey-competitie. Deze wordt gehouden in het sportcentrum, iedere dinsdag van 17.00-18.30 uur. Teams kunnen zich vanaf heden inschrijven bij de portier van het sportcentrum. Kosten fl. 15,-, sportkaart verplicht. Op dit moment is er nog plaats voor vier teams. Voor verdere informatie kun je contact opnemen met Wim Koch, tst. 3232.

Nationale Studenten Survival

In het weekend van 1 en 2 maart wordt in de Ardennen de Nederlandse Nationale Studenten Survival georganiseerd. Deze bestaat uit een trektocht voor teams van vier personen die een universiteit vertegenwoordigen. Deze teams strijden, met bepakkings voor de hele survival, tegen elkaar voor de eerste plaats. Elk team probeert dit door elke dag zo snel mogelijk van A naar B te komen. Met extra activiteiten tussendoor of 's avonds kunnen extra punten verdiend worden. Geslagen wordt er 's nachts in een eigen gemaakte tent van zeil en touw.

Voor dit evenement zoekt de ESSF studenten met een goede conditie en doorzettingsvermogen die best een keertje af willen zien. Voor geïnteresseerden wordt er op maandag 3 februari een informatiebijeenkomst gehouden op het sportcentrum. Heb je vragen dan kun je bellen met de ESSF, tst. 3232.

Uitslagen

Hajraa bekert verder

Terwijl tweede divisionist Hajraa Heren 1 door de eredivisieclub Brevoc uit de strijd om de landelijke beker is geknikkerd, volleyballen Heren 2 en Dames 1 van Hajraa

er nog lustig op los voor de districts-beker. De volgende rondes werden vorige week bereikt door het oprollen van respectievelijk Livoc 2 en Cialfo. Heren 1 telt natuurlijk nog wel mee, maar dan in de competitie, waar zij nog steeds een kansje maken door te stoten naar de eerste divisie. Afgelopen zaterdag hebben zij hun positie weer versterkt door over Facopa heen te walsen.

Nayade 1 kansloos

Nayade Heren 1 moest op bezoek bij koploper Njord in Veldhoven en kreeg daar klop met 23-0. De dames wisten nog drie maal te scoren tegen de nummer 3, TZV, maar verloren met 8-3. Heren 2 boekte met 5-4 een mooie overwinning tegen Hellas. In een spannende wedstrijd sleepte Heren 3 nog een punt weg tegen de Bruinvis: 7-7.

Oktopus 1 klopt hekkensluiter

Heren 1 van Oktopus moesten dit weekend uit spelen tegen Olympia uit Oss. De tegenstander, die in de competitie laatste staat, wist de eerste minuten nog redelijk bij te blijven. Dit lag echter meer aan het feit dat Oktopus vele kansen onbenut liet, dan aan het briljante spel van Olympia. In de tweede helft werd het gat wat groter tussen de beide ploegen, met een 11-23 eindstand in het voordeel van Oktopus als resultaat.

Agenda

Februari

- 6 D-Night, Totelos nachtzaalvoetbaltoernooi, Eindhoven
- 16 NSK Cross, Nijmegen
- 17-18 NSK Schaatsen All-Round, Heerenveen

- 26 Het aantal mensen dat in aantocht is (7)
- 27 Breekbare dakbedekking (4)
- 28 Kort licht (2)
- 29 Autokraker (10)

Vertikaal:

- 2 Voertuig uit de verkiezingskaravaan (7)
- 3 Kaas heeft men hier al: brrrr... (6)
- 4 Die jongen ligt naast de goot (4)
- 5 Vertrek jij vanaf het topje van het dak? (5)
- 7 Rem (10)
- 8 Dansport (4)
- 11 Toiletteur (10)
- 15 Dat volk voert niet veel uit (3)
- 18 Is het Hans Anders hier om te doen? (7)
- 20 Blaas dan, als je dronken achter het stuur zit (6)
- 22 Hondenbelasting (4)
- 23 Bedwing de rivier, en snel! (5)
- 25 Stokdoof en suf (4)

- 12 Gevangenis voor rokers (5)
- 13 Geweldig, een regel na de letter (5)
- 14 Bergplaats voor verbrande noten (4)
- 16 Is in die plaats de afstand heilig? (4)
- 17 Bevestigde de vereniging (4)
- 19 Rij maar met die auto (4)
- 21 Daar vader het nuttigde (5)
- 24 Kijkertje om iets aan op te hangen (5)

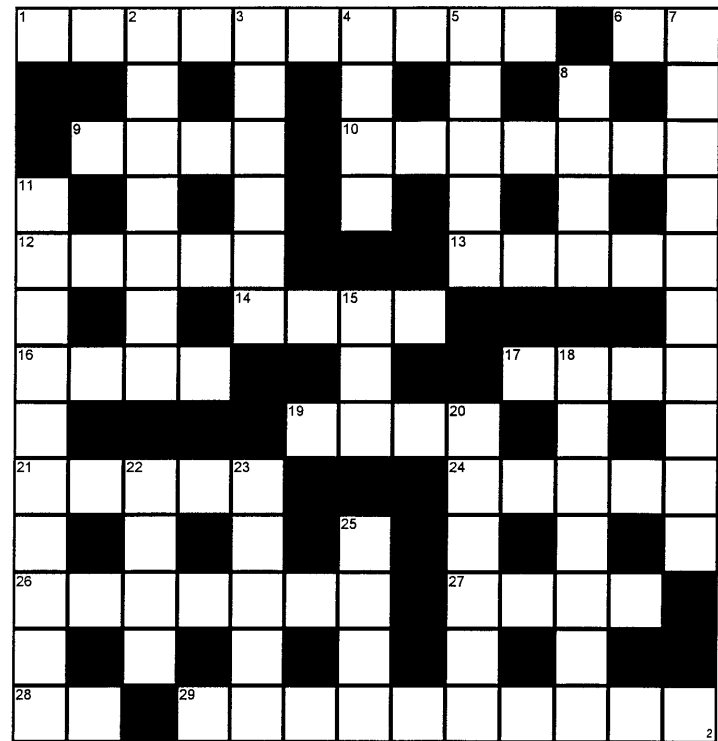
Vorige week publiceerden we voor het eerst de Cursor Crypto. Waarschijnlijk moet de TUE-gemeenschap er nog aan wennen, want we zijn nog niet overstromd met oplossingen. En dat terwijl er elke week toch een boekenbon van fl. 25,- klaar ligt voor een gelukkige, goede oplosser.

Voor de volledigheid melden we nog maar even dat de gevraagde woorden te vinden zijn in het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal van Van Dale, twaalfde druk in de nieuwe spelling.

Voor deze puzzel geldt: de oplossing moet vóór vrijdag 31 januari ingeleverd worden bij Cursor, HG 1.19. Natuurlijk mag het ook per post. Schrijf duidelijk en vergeet niet je naam, adres en telefoonnummer te noteren! Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Horizontaal:

- 1 Dislocatie (10)
- 6 Dislocatie (2)
- 9 Exact de letter (4)
- 10 Voor dodenritten (7)

Buitjes in alle Staten

Nooit, nooit meer met Amtrak!

Waarom zou je 26 uur in de trein gaan zitten om meer dan tweeduizend kilometer zuidelijker in Miami uit te komen, terwijl je er in tweeënehalf uur heen vliegt? Ten eerste omdat het per trein nog net iets goedkoper is, ten tweede omdat we op een ander punt terug op de trein konden stappen en ten derde omdat ik wel van lange treinreizen hou. Interrail-jaren geleden - was me goed bevallen. Je ziet gedurende de rit het landschap veranderen, het is ontspannend, je ontmoet de meest uiteenlopende types en zo'n lange afstands-trein met slaapwagens en een restauratiewagon geeft je een beetje dat Oriënt Express-gevoel. Het zou heel anders lopen, helaas. Onze trein zou stipt vijf over zeven 's avonds uit New York vertrekken. Op het overzichtschema verscheen de tekst *delayed*, zonder nadere specificatie. Na een uur in de tochtige koude hal ging ik eens navragen hoe het ervoor stond. Nog een

half uurtje vertelde een drukdoende receptioniste. Er zijn enkele defecten die verholpen moeten worden, en de *federal law* is op dit punt heel strikt. Alles moet werken. Als een plee niet werkt, mag de trein niet weg. Dat halve uurtje werd een uur en nog steeds geen verandering. 'Attention to all passengers of the *Silver Meteor* to Miami, please come to the executives lounge of Amtrak', klonk het plots uit de luidsprekers. Ruim honderd mensen haastten zich met hun koffers en kindertjes naar die plek. Daar werd ons verteld dat er een complete nieuwe motor in de locomotief gemonteerd werd. Het zou nog wel even duren. In de tussentijd kregen we snacks, pizza, koffie en soft drinks aangeboden. Normaliter is deze lounge alleen voor de bestbetalende klanten gereserveerd. Nu hingen mensen van allelei slag in de luxe zetels. Een heerlijke chaos heerste er. Uiteindelijk om twee uur 's nachts vertrokken, slechts zeven uur vertraging. Een goed begin is het halve werk. Ter compensatie kreeg iedere passagier een coupon van vijftig dollar, te besteden bij aankoop

van het volgende treinkaartje (alsof we daar zin in hadden). In een wagon konden zestig passagiers zitten. Over de beenruimte konden we niet klagen en ook de stoel zelf was redelijk. Na een paar uur dutten in de slaapstoel, die wel tien centimeter achterover kon en waarin ik dus nooit fatsoenlijk kan slapen, riep de *train assistent* om dat we wat versnaperingen konden halen. Gratis ontbijt: koffie met donuts, muffins en een broodje. Een aardige geste. Toen het zwart van de nacht verdreven werd door de opkomende zon konden we zien door wat voor landschap we reden. Pittoreske dorpjes, bouwvallen, vuilnishopen, die niet als zodanig bestemd waren, woonwagenglomeraties, zeer afgelegen stationnetjes, heel veel bos, katoenplantages, et cetera. Bij die kleine stationnetjes werd soms twee maal gestopt omdat het peron te kort was. In de wat grotere steden die we aandeden tankten de twee locomotieven diesel. Ondanks de flitsende benaming van de trein viel de snelheid erg tegen. Soms reden we echt door, maar vaker met een matige snelheid. Stilstaan en sukkelgangentjes waren geen uitzondering. Belangrijkste reden daarvoor is dat passagierstreinen de goederentreinen voorrang moeten verlenen. Daar wordt namelijk het grote geld mee verdient. Helemaal gaar en zonder een minuut vertraging te hebben goedgegemaakt kwamen we om vier uur 's ochtends in het

heerlijk warme Miami aan (circa 20 °C). De vakantie kon beginnen... Meer daarover volgende week.

Nu denk je misschien na het lezen van voorgaand stukje, dat het allemaal wel meeviel. De echte ellende kwam ook pas op de terugreis, of, om preciezer te zijn, aan het begin daarvan. We hadden een weekje rondgetrokken door Florida en waren geëindigd in Orlando. Op de heenweg waren we hier ook langs gekomen en het zou vijf uur minder treinen betekenen. De huurauto bij het vliegveld ingeleverd en een taxi naar het station genomen. Ruim 25 dollar later arriveerden we bij een donker en verlaten treinstation. De taxichauffeur bood aan even te wachten en vroeg of ik toch wel zeker wist dat de trein hier langs kwam. 'Ja natuurlijk', antwoordde ik nog vol overtuiging. 'Op de heenreis kwamen we hier ook langs en om half zeven is de trein uit Miami vertrokken, dus over een half uurtje is die hier.' Het desolate peron deed me echter toch twijfelen. Voor de zekerheid het informatienummer van Amtrak maar even bellen. Een voice response systeem hield me zeker vijf minuten bezig met muziek en 'thanks for calling Amtrak, blablabla'-slogans. In die tijd was mijn overtuiging volledig omgeslagen in twijfel. Eindelijk een dame aan de lijn die er in eerste instantie niets van snapte. 'Maar er komt helemaal geen trein door Orlando deze avond. De trein

die u wilt hebben, rijdt via een andere route terug en heet de *Silver Palm*.' Ongeloof, frustratie en woede vochten om voorrang. Met een uiterste krachtinspanning - geduld en beheersing zijn mijn beste karaktereigenschappen - lukte het me op vrijwel gewone toon een nieuwe reservering voor de ochtend daarop te boeken. Gelukkig zat er geen ruitje in de buurt van de telefooncel, anders was dat vast en zeker gesneuveld. De geduldige taxichauffeur bracht ons naar het dichtstbijzijnde hotel. Bedankt Amtrak, dit leverde dus het duurste taxi-ritje uit mijn leven op. Weer veertig dollar lappen voor het hotel en de volgende ochtend met de bus (hele slechte verbinding) naar het station terug. Onze reservering stond inderdaad in de computer, maar we moesten even bijbetalen: 126 dollar! Doing, daar ging mijn humeur weer. Gelukkig konden we de vijftig dollar coupons gebruiken. Na een half uurtje was het voor elkaar en hadden we nieuwe tickets. De trein zou zo komen. Even later werd er omgeroepen dat de trein drie kwartier vertraging had. Ach ja, hoe kon het ook anders?

John Buitjes, studentmedewerker van Cursor, verblijft voor ongeveer een jaar aan de Rutgers Universiteit in de staat New Jersey en brengt regelmatig verslag uit van zijn belevenissen aldaar.

Schuimbekken

De Slak had een date. Een echte. Met een meisje. Hij had haar in de trein ontmoet. Ze studeerde in Nijmegen. En vanavond zouden ze gaan stappen in Eindhoven. De hele dag was hij al aan het regelen. Hij had een nieuwe spijkerbroek gekocht. Want al zijn oude waren vuil. En eigenlijk ook allemaal versleten. Hij had een flesje wijn gekocht. Voor na het stappen. Hij had zijn beddengoed verschoond. Want je weet maar nooit.

Hij was naar de kapper geweest. Hij had zijn schoenen gepoetst. Kortom, hij had niets aan het toeval overgelaten. Om negen uur kwam ze aan met de trein. 'Hoi Chantal', zei de Slak verlegen. Terwijl ze naar zijn fiets liepen, keek hij steeds opzij. Jezus, wat was ze mooi. Lang, donkerblond haar in dikke krullen. Ze was stevig, maar zeker niet dik. En ze had zich duidelijk gekleed om flink te gaan stappen. Ze had een leren broek aan. En een witte blouse met een soort kanten frutsels, hing ver genoeg open om een goed gevuld felblauw topje te laten zien. Chantal ging bij de Slak achterop en deze zette koers naar de Schuimkraag. Het was er ongewoon druk. De Slak keek om zich heen. Hè, shit! Kwam hij een keer met een mooie vrouw binnenzetten, waren zijn vrienden er niet. En de Snor had het te druk om ergens op te letten. 'Hé Snorremans, ben ik onderhand aan de beurt? Twee bier voor mij en die mooie vrouw daar verderop!' Toen de Slak vijf minuten

later met zijn twee drankjes aan kwam zetten, stond Chantal met een of andere Sjonnie te kletsen. Het sujet kreeg van de Slak een vernietigende blik en droop af. 'Gezellige kroeg, hè! Is zo'n beetje mijn stamkroeg, leuk hè!' 'Mwaa', zei Chantal, 'ik had eigenlijk meer gehoopt dat we naar een tent zouden gaan waar we een beetje kunnen dansen. Met een beetje housemuziek of zo, want van die gouwe ouwen hier val ik bijna in slaap.' 'Tuurlijk', zei de Slak geschrokken, 'ik wou ook zo naar de Danssalon gaan. Daar ga ik eigenlijk meestal naar toe', loog hij. Bij de kapstok constateerde de Slak dat zijn jas weg was. Zijn goede jas natuurlijk. Balend en koukleumend liep hij met Chantal richting Danssalon. Na een kwartier in de rij staan klappertanden, waren ze aan de beurt. Chantal liep zo naar binnen. 'Sorry, we zitten vol', zei de portier tegen de Slak. 'Ja, maar mijn vriendin loopt net naar binnen.' 'Niks mee te maken!' 'Ja, maar...' 'Niks te maren', zei de bonk spieren, 'en nou opgesodemieterd.' Een half uur stond de

Slak op het Stationsplein te blauwbekken. Chantal kwam niet meer naar buiten. Gefrusteerd merkte de Slak dat er overigens nog genoeg anderen naar binnen gingen. 'Ik heb het helemaal gehad', dacht de Slak en hij liep terug naar zijn fiets. Bij de Catharinakerk ontdekte hij dat het voorwiel van zijn fiets door een of andere eikel omgebogen was. Het verbaasde hem al niks meer. Om zich een beetje op te warmen, liep de Slak naar de Hoek voor een broodje kroket. Daar kreeg hij ruzie met een of andere buitenlander die de Slak in onverstaanbaar Nederlands iets duidelijk wilde maken over mayonaise en ketchup. Het leverde de Slak een niet mis te verstane klap op zijn ogen op. 'Dat kan er ook nog wel bij', dacht hij. Hij stapte in een taxi. Om tenminste nog een beetje warm zijn huis te bereiken. Pas toen hij voor zijn huis stond, merkte de Slak dat hij veel te weinig wisselgeld terug had gekregen. Het kon hem niet eens meer wat schelen. Toen hij bij de voordeur ontdekte dat zijn huissleutels nog in zijn oude spijkerbroek zaten, zuchtte de Slak en

draaide maar weer om. Drie kwartier later en blauw van de kou, belde de Slak aan bij huize de Schuimsmarcheers. Kees deed open. 'Ja natuurlijk kan je hier blijven slapen. Ga maar op de kamer van Sander liggen. Die is het weekend toch weg.' Even later zat de Slak verdoofd op Sander's bank nog maar een beetje televisie te kijken. Er was natuurlijk niks meer op. Oh, ja toch wel, die blonde stoot van die Brabantse zender, TV8, die de horoscopen opdreunt. 'Jezus, wat een lekker ding', dacht de Slak en hij leefde weer wat op. 'Ik ben benieuwd wat ze voor vandaag voor mij voorspellen, de stier.' 'De stier', zei het blonde televisiepoppetje, 'vandaag gaat alles je lukken. Het wordt een fantastische dag en...' De Slak sprong op en draaide de knop biina van het tv-toestel af.

Prati

Schuimbekken is een wekelijks terugkerend feuilleton over een groep studenten, die als vaste uitvalsbasis voor hun activiteiten het café De Schuimkraag hebben.

Cursiefjes

Cursiefjes moeten donderdag voor 15.00 uur bij Cursor (HG 1.19) worden aangeleverd met directe betaling. Een advertentie van maximaal 25 woorden kost fl. 5,-, waarbij één woord vet gedrukt wordt. Advertenties met een commerciële waarde boven fl. 15.000,- worden geweigerd.

Aangeboden

Kleuren-tv, fl. 100,-; fiets, fl. 50,-; wasmachine, fl. 150,-; videorecorder, fl. 250,- (Technical); Hi-Fi, fl. 500,-. Tel.: 2425656.

Gratis op te halen: gasfornuis en fauteuil in goede staat. Tel. 2433442 (na 18.00 uur).

Wegens aanschaf nieuw systeem: een 6-speed **CD-Rom-drive** (ongebruikt), incl. software driver, fl. 199,-. Tel. 2449639.

Reduktieburo/CD Top-10

1. Marco Borsato - De Waarheid fl. 31,-
2. Alanis Morissette - Jacked Little Pill fl. 32,-
3. Enigma III - Le Roi est Mort fl. 32,-
4. No Doubt - Nieuwste fl. 32,-
5. Simply Red - The Best off... fl. 32,-
6. Celine Dion - Falling Into You fl. 30,-
7. Marco Borsato - Als Geen Ander fl. 32,-
8. REM - New Adventures in Hi-Fi fl. 31,-
9. Cranberries - To The Faithful Departed fl. 29,-
10. Metallica - Load fl. 31,-

Magnetron, izgst. voor fl. 50,-. Tel. 2111757.

Drumstel, 6-delig Pearl+bekken+crash, Chinees, fl. 2.000,-. Tel. 2432967 (na 18.00 uur).

Peugeot 205 XR, met LPG, bj '87, APK t/m maart '97, tweezitter, izgst, fl. 2.250,-. Tel. 2260008 (s.p.m.d.brouwer@stud.tue.nl).

Koopjes: Nieuwe rugzakken, lichtgewicht, 65 liter nu fl. 80,-; mummy slaapzakken, nieuw, nu fl. 30,-; 3 pers.tenten, lichtgewicht vanaf fl. 90,-; bedjes van 8 ons nu fl. 35,-. Tel. 077-3519642.

Op 27 januari bij het **Loopbaan Advies Centrum**: workshop over netwerken. Schrijf je vandaag nog in bij het LAC (HG 0.04).

Carnavalskleding bij Stedencontact Eindhoven-Bialystok, zaterdag 25-1 van

10.30-14.00 uur. Vijfkampaan 6, Catharinastraat 10 (hoek Wilhelminaplein).

Tv-reparaties, goed, snel en voordelig. Tel. 2430696, ook voor **inruil-tv's** (nieuw aanbod) vanaf fl. 50,- en tv-onderdelen.

Gevraagd

Marcel gaat ons binnenkort verlaten en dus zijn we op zoek naar een nieuwe **computerbrancher**. Durf jij het aan je een jaar lang over onze rekenmachines & diskettebakken te ontfermen, loop dan eens binnen bij het Reduktieburo en solliciteer. Ons speciale verwelkomingscomité staat voor je klaar.

Telemarketeers: minimaal 5 avonden en/of zaterdagdagen per maand werken, tegen een netto-uurloon van fl. 12,50, plus bonussen en toeslagen. Bel: 073-5493055 of 024-3223186 (Anita).

ESMG Quadrivium zoekt nog **strijkers**. Speel jij (alt)viool, cello of contrabas en heb je zin om met andere studenten te musiceren bel dan 2538796 (Hilde van Oirschot) of 243808.

Anders

Leen een CD! CD-uitleen 'de **Discotheek**' in de centrale hal (HG) biedt een keuze uit 3100 titels voor slechts fl. 1,- tot fl. 1,50. Nieuw zijn: Sly and the Family Stone - Fresh; Discipline - Guilty as charged; R.L. Burnside - A asspocket of whiskey; China Drum - Goose fair; Prodigy - Breathe; V/A - The help album; Betty goes green - Hedonic tone; DJ Dimitri - This is hi-tech soul movement; V/A - The future sound of jazz Vol. 2; V/A - Discover the rhythms of hip hop.

D-Night! Het zaalvoetbalfest en de carnavalsnacht! Welk team is het origineelst verkleed?! Donderdag 6 februari!

Dat wil jij toch ook? Zo'n heerlijke **Magnum** helemaal gratis (als je een inschrijfformulier voor de Unilever-workshop ophaalt bij Integrand). Alpha-centrum, kamer 53.

D-Night! De zaalvoetbalmacht van Totelos! Trotseer de nacht van **6 februari!** Inschrijven op 28, 29 en 30 januari in het sportcentrum.

Sneeuw, zon, skiën in Frankrijk! Dit is al mogelijk vanaf fl. 199,-. Bel voor info: 2517728 (Rick).

Integrand houdt eind januari weer een sollicitatieronde voor bestuursleden. Grijp nu je kans! Bel vrijblijvend voor informatie. Tst. 3395 (Ardie).

D-Night! Schrijf je team in op 28, 29 of 30 januari van twaalf tot half twee op het sportcentrum!

De **Jonge Humanisten** organiseren themadag Vertrouwen, 26 januari, Dordrecht. Wat betekent vertrouwen voor jou, waar vertrouw je op? Jezelf, anderen, intuïtie, verstand? Info: 078-6177440 (Larissa).

Beëdigd vertaalster Engels corrigeert uw **Engelstalige** publicatie, proefschrift, rapport en (afstudeer)verslag tegen een gunstig tarief. tst. 2970 of 0492-661036.

Vandaag en morgen kun je je nog opgeven voor de workshop **'Netwerken'** bij het LAC op 27 januari. Inschrijven kan bij HG 0.04.

Kijk in de keuken van bedrijven, komt bij Integrand. Integrand houdt eind januari sollicitatierondes voor **bestuursfuncties**. Kom langs: Alpha-centrum, kamer 53, of bel tst. 3395 (Ardie).

Geld tekort? Doe een werkopdracht via Integrand (voor studenten van alle studierichtingen). Schrijf je geheel gratis in. Integrand, Alpha-centrum, kamer 53, tst. 3395.

Mensa

MAANDAG 27 JANUARI

Gebonden kerriesoep
Bami goreng, saté, satésaus,
Gebakken ei, plakje ham, of
Stamppot speksnijbonen, slavink,
braadsaus
Appelcompote
Fruit of vla

DINSDAG 28 JANUARI

Heldere juliënnesoep
Gebakken vis of cordon-bleu
Apart tartaarsaus
Gebroken bonen
Frites
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Heldere juliënnesoep
Goulash van tempeh
Zilvervriesijst
Gebroken bonen
Rauwkostsalade
Fruit of vla

WOENSDAG 29 JANUARI

Gebonden bloemkoolsoep
Spaghetti, tomaten-paprika-vleessaus
Gemalen kaas of
Chili con carne
Gemalen kaas
Rauwkostsalade
Fruit of vla

Voor studenten die verder kijken dan Eindhoven organiseert **AEGEE-Eindhoven** een karaoke-Tiroler-avond. Dinsdag 28 januari, vanaf 22.30 uur, de Blix, Stratumseind.

Ter gelegenheid van eerste lustrum van **1 op Tien**: Forum 'De voorlichtersrol van de media betreffende homo- en bisexualiteit'. Woensdag 29 januari, senaatszaal (aud.), 12.00-13.30 uur. Iedereen van harte welkom.

Bulls-eye! Schrijf je in voor het **darttoernooi** van Simon Stevin op 30 januari. WH 1.07a (fl. 2.50 per team van twee personen).

Cursor aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook ontstaan door niet tijdig, onjuist of het niet plaatsnemen van de advertenties.

VEGETARISCH

Gebonden bloemkoolsoep
Bruine bonengoulash
Gemalen kaas
Rauwkostsalade
Fruit of vla

DONDERDAG 30 JANUARI

Heldere tomaten-paprika-soep
Braadworst of kuikenboutje, braadsaus
Rode kool of worteltjes/doperwten
Aardappelkroketten of gekookte aardappels
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Heldere tomaten-paprika-soep
Gemengd volkoren macaroni
Kaassaus
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VRIJDAG 31 JANUARI

Erwtensoepp
Paëlla of
Stamppot zuurkool, rookworst
Apart braadsaus
Rauwkostsalade
Fruit of vla

Wijzigingen voorbehouden

Bekijk maar

Docerend naakt

Om op onze universiteit geschorst te worden, moet je doorgaans wel heel ver gaan. Flink frauderen met tentamens zou er misschien toe kunnen leiden. Openbare belediging van de rector kan een andere mogelijkheid zijn. Op de Groningse Kunstacademie doen ze dat echter al voor minder.

Een student had daar een prikkelend werkje geschilderd. Op de voorgrond staat een vrouwelijk model, dat zachtjes en sensueel in haar tepels knijpt. Daarachter bevindt zich een man die dit tafereel schijnbaar niet onberoerd laat en het dan ook masturberend gadeslaat. Op zich nog geen enkel probleem, op een gemiddeld avondje SBS 6 toont men beelden die schokkender zijn. De mastur-

berende man vertoont echter sterke gelijkenis met een docent van de gedreven schilder in spe. En deze was er niet blij mee. Okee, de uitvoering was goed, anders had de docent zichzelf waarschijnlijk ook niet herkend, maar het idee was minder. En dat terwijl de student alleen wilde uitdrukken 'dat je alles over alles en op alle manieren mag schilderen.' De docent vond echter dat zijn pupil toch een beetje te veel artistieke vrijheid voor zich op eiste. Dus werd er de afspraak gemaakt dat de student het werk niet in het openbaar zou tonen. Toen hij dat toch deed op een werkbespreking werd hij geschorst. Totdat hij het schilderij intrekt zal ook z'n andere werk niet beoordeeld worden. Dit kan hem flink in de problemen brengen. Hij doet het tweede jaar namelijk al voor de derde keer over. Misschien is schilderen voor hem toch niet het juiste métier.

Cyberbabes

In Cursor 18 berichtte Bekijk 't maar over de controversiële Boomerang-kaarten. Die mochten niet meer in het hoofdgebouw verspreid worden, maar er is goed nieuws voor de kaartminnende studenten. In het sportcentrum zijn ze nog wel gewoon verkrijgbaar. Wie niet zover wil fietsen of lopen komt echter ook nog wel aan zijn trekken. Je hoeft er je stoel tegenwoordig niet meer voor uit. De moderne student verstuurt zijn kaarten gewoon per Internet-post. Cybercards heten ze dan. Lekker vanachter je bureau een kaartje uitzoeken, even tekstje invullen en dan met een klik op de knop

zoef naar de andere kant van de wereld. Deze site heeft echter nog meer te bieden. Er is een markt voor het kopen en verkopen van boeken en computers, er zijn links naar informatie over banen en solliciteren, maar de belangrijkste feature is toch wel de gratis webspace die geboden wordt aan studentenverenigingen en disputen. Op de site <http://www.studentssupport.nl/> is alles te vinden en kun je de kaarten van de week bezichtigen. Je kunt ook nog uit de oude kaarten kiezen. Die zijn gerangschikt in categorieën zoals 'boys', 'sick', 'fun' en 'babes'. Cyberbabes noemen we die. De techniek blijft ons elke dag weer verbazen.

Creatief met computers

Een computertje hier...een computertje daar...ach, plak er daar ook nog maar een paar neer. Kunnen die studenten tijdens de pauze ook lekker met Internet spelen. Dan hoeven ze zich in ieder geval niet te vervelen. Anders gaan ze toch maar zitten kaarten of zo. En

dat is op zich niet zo erg, als ze het maar via Internet doen. In het auditorium zijn een tijdje terug acht computers geplaatst. Netjes ingepakt in een parmantig torentje doen de rekenwonders daar dienst als Internet-server. En er wordt nog druk gebruik van gemaakt ook. Vooral tijdens pauzes zie je er regelmatig studenten omheen draaien. Wachtend om een plaatsje van een uitgesurfde voorganger in te nemen. Regelma-

tig zie je ook zo'n Internet-adept vol ingehoude woede een zachte trap tegen de torentjes geven. Zachtjes, maar dreigend mompelend: 'Verdomde klote-computer, wanneer word ik nou eens doorverbonden met die homepage.' Om het gevaar tegen te gaan dat er morgen iemand komt die zich zelf niet in de hand weet te houden, zijn de computers goed beschermd. Over het beeldscherm is een glasplaat geplaatst, om te

voorkomen dat iemand de buis met een flinke kopstoot verbrijzeld. Het toetsenbord is bovendien goed verankerd aan de hufterproof kast. Dat is inderdaad een betere oplossing dan een bordje 'Kijk uit, rondvliegende toetsenborden' bij de ingang van het auditorium te plaatsen. Degene die de computers heeft geplaatst, heeft echter geen rekening gehouden met de creatievere geesten onder ons. De toetsen van het toetsenbord zijn namelijk makkelijk los te wippen. En dan is het feest. Scrabble! Ja, 'FUCK YOU' op drie maal woordwaarde. Sommige mensen schij-

nen dit toch al vrij oude spel interessanter te vinden dan het World Wide Web. Maar om dan meteen van dit soort afgezaagd clichés te gaan vormen, getuigt niet echt van veel originaliteit.

door
Jannigje
Gerritzen
&
Willem van
Rossum

Een originaliteitsprijs verdient dit soort uillattingen toch echt niet. Foto: Bram Saeyns

Waardeloos

'Want jij bent waardelooooos, ja kijk nu maar boos!' Vorig jaar was het een carnavalskraker en de meesten zullen hem zich nu al niet meer herinneren, maar de woorden van het liedje komen spontaan weer in je hoofd op bij het zien van de volgende advertentie voor een kamer: 'Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend, dele wij u mede dat, voor ons toch nog onverwacht, de Here tot Zich heeft genomen onze suïcidaal geobseerde huisgenoot.' Deze poëtische zinnen worden nog gevolgd door de mededeling dat ze een nieuwe huisgenoot zoeken. Sorry hoor, maar hier zakt onze broek dus echt even van af. Je kan natuurlijk met een kamer verlegen zitten, maar om er op zo'n smakeloze manier reclame voor te

maken gaat toch net even te ver. Een beetje verstandige student denkt wel twee keer na voor hij op zo'n advertentie reageert en bij zulke dooie lullen in huis gaat wonen. Nou snappen we meteen waarom die huisgenoot zichzelf van kant maakte; met zulke ranzige figuren wil je echt niet samenwonen. Toen we belden voor een reactie werd er nogal verbaasd gereageerd: 'Hoezo smakeloos? Wij vonden het wel een ludieke manier om aandacht te trekken.' Blijkbaar hebben ze in dat huis niet kunnen bedenken dat zoiets af en toe echt gebeurt (ja, ook aan de TUE). Tijdens de kijkavond, 28 januari 'ligt de huisgenoot opgebaard, zodat je er afscheid van kunt nemen'. Die ligt er tegen die tijd al wel twee weken. Bekijk 't maar raad kamerzoekers die tóch willen gaan, dan ook sterk aan om een gasmasker op te zetten.

